de rebus eccleſiæ, & quod ita declarauit ſanctiſſimus
Clemens VIII. *& eſt conſi. Nauar. 1. de rebus eccleſia,*
& poſt hac Gonçalez, gloſ. 12. n. 97.

38 Nihilominus videtur, † quod quamuis ante ob-
tentum beneplacitum Papæ non poſſit penſionario
ſolui pecunia in executionem conuentionis, ita vt
ſtatim penſio maneat extincta, ſeu partes nequeant
reſilire, & reuocare mandatum *iuxta dicta*, poteſt ta-
men illi dari pecunia in rationem redemptionis pro
tempore beneplaciti obtenti, id eſt, vt beneplacito
obtento, eam ſibi habeat pro redemptione, ſeu tan-
quam in depoſitum, & ſecuritatem, vt ſit certus &
ſecurus de ſolutione, ac ſine neceſſitate exigendi à
redimente, ſicut poſſet accipere fideiuſſorem pecu-
niæ ſoluendæ beneplacito obtento.

39 Poteſt tamen penſio gratis remitti † per penſio-
narium, abſque authoritate ſuperioris, *Hieron. Paul.*
ſupra Sarnen. in reg. de infirmis q. 16. & in compendio
ſignaturæ, nu. 87. Corraſ. d. cap. 4. nu. 4. Io. Nicol. Del-
phin. ſupra num. 77. Redoan. d. cap. 14. num. 15. Nauar.
& Fuſcus ſupra, Burſatus d. conſilio. 126. numer. 91.
Flam. Pariſ. d. libr. 6. quæſt. 2. num. 123 Beia Graſſis, &
Fr. Emanuel Rodriguez vbi ſupra Achilles, de Graßis
deciſ. 43. & 212. & Rota in d. Pharen. penſionis, deciſ.
454. *num. 7. & deciſ. 471. num. 10. 1. par. diuerſorum.*
& fuit reſolutum in vna Lamoſcen. Canonicatus 24.
Maij, 1557. Coram D. Quiroga.

Quod reſeruatio fructuum poteſt redigi ad limitatam
portionem, & ex ſcedula priuata poteſt penſio extingui,
& reduci, & liquidari fructus prout apparet de con-
ſenſu penſionarij, per eius apocham Sarnen. in com-
pendio ſignaturæ, numer. 87. Gigas de penſio. quæſt.
64.

40 Quod procedit, etiam † ſi expreſſe eſſet reſeruata
pro alimentis, vt commodius quis ſuſtentari valeat,
quicquid in hoc contra teneant, Gigas *d. q. 45. num.*
9. & quæſt. vltima num. 8. Gambarus *d. libr. 6. numer.*
603. Duarenus *ſupra* Cuchus, *d. lib. 2. tit. 8 in fi. & ibi*
additio penultima, Mart. Gilberti, Io. Gutierrez, *d.*
cap. 3. num. 5. & Zechus, *d. cap. 11. n. 9.* ex d. lege cum
hi, iuncta doctrina gloſſæ, *ibi verbo alimentorum, ver-*
ſic. item, numquid: cum qua tranſeunt communiter
ſcribentes, *vt per Iaſſo. ibi num. 10. & Padillam in d. l.*
de alimentis, & Surdum ſupra num. 19 & 106.

Nam tenendo, quod penſio æquiparatur contra-
41 ctibus † profanis *vt tenent, Sarnen. d. quæſt.* 16 *Gigas*
quæſt. 99. num. 10. & Rhedoa. num. 14. Quod procedit
quando reſeruatur de conſenſu partium reſpectu
conſenſus, *Achilles deciſ. 425. num. 8. & Puteus deciſ.*
193. *num. 2. lib. 3.* ceſſat inductio. d. leg. 15. cum hi, ex
verſiculo, plane eiuſdem legis.

42 Si vero tenemus, quod æquiparetur vltimis † vo-
luntatibus, *cum Romano conſil.* 348. *num. 5. & Gigant.*
quæſt. 27. & 83. numer. 10. & 96. numer. quarto, & Bar-
boſa in l. diuortio, ff. ſoluto matrimonio, ſecunda par.
numer. 43. Quod Rota apud Puteum, *vbi proxime* ait
procedere, quando penſio reſeruatur Motu proprio
ſine conſenſu partium, ſecus quando de conſenſu
partium, *vt dixi*: Quam diſtinctionem, vt nouam
ponit Horatius Mandoſ. *ad Roma. dict. conſi.* 348.
littera B. & Pontanus ſic intelligendus *de alimentis,*
cap. 18. num. 5.

43 Dicendum eſt, † quod fauor ad hoc conſidera-
tus in alimentis relictis in vltima voluntate, *de quo*
Surdus ſupra à numer. 84. non poteſt conſiderari in
propoſito, nam penſio eſt odioſa, extinctio vero fa-
uorabilis, quia reſtituit beneficium ad priſtinam li-
bertatem, *vt ait Rota in d. Pharen. penſ. Caputaquen.*
deciſ. 303. par. ſecunda. Flam. Pariſ. dict. libr. 6. quæſt.
ſecunda, numer. quinto, & Sarmiento lib. primo, Selecta-
rum, cap. 12. in principio, & lib. 8. in l. 2. ff. de legat. ſe-
cundo num. nono, & Achilles *d. deciſione* 312. ait quod
ceſſatio penſionis, eſt quodammodo liberatio bene-
ficij à ſeruitute.

Nec videtur in propoſito militare ratio † conſi- 44
derata in alimentis relictis in vltima voluntate, *de*
qua Duarenus lib. 1. diſputationum, c. 44. & Cuiacius
in d. l. cum hi & ibi Oroſcius. §. ſolet. num. 9. & Menoch.
de arbitra. caſu. 170.

Et poſtquam hæc ſcripſeram, vidi Patrem † Mo- 45
linam 2. *tom. de contractibus diſputa.* 559. vbi reprobat
d. ſententiam Gigantis, & Io. Gutierrez dicens, quod
cum penſio ortum non habeat ex vltima voluntate,
vt eſt notiſſimum, conſequens profecto eſt, vt diſ-
poſitio d. l. cum hi extendenda non ſit ad penſionem
conceſſam ad alimenta.

Sane vno caſu non poterit † remitti penſio, 46
abſque authoritate ſuperioris, nempe ad cuius titu-
lum quis eſt ad ſacros ordines promotus, quæ ſine
licentia Epiſcopi extingui, aut remitti nullatenus
poteſt, donec beneficium Eccleſiaſticum ſufficiens
ſit adeptus, vel aliunde habeat vnde viuere poſſit,
ex decreto S. Concil. Triden. ſeßione 21. de reformat.
c. 2. ad finem, vt aduertit Fuſcus d. lib. 2. de viſitatione,
c. 28. num. 40.

Habemus ergo in penſione, quæ loco beneficij
† clerico, vti tali aſſignatur, falſam eſſe prædictam 47
rationem, quod ſit quid mere temporale, nullam ſpi-
ritualitatem habens: adhuc tamen vera eſt, indiſtin-
cte prædicta concluſio, quod penſio † non eſt benefi- 48
cium vere & proprie, nec venit appellatione benefi-
cij, pro qua facit Concil. Triden. *dict. cap. 2. ſeßione*
21. & cap. 15. ſeßione 25. de refor. vbi non diſtinguitur
penſio contra beneficium, *& facit etiam d. con-*
ſtitutio 30. & 31. Sixti V. de habitu & tonſura cleri-
cali.

Nam etſi iſta penſio ſit ſpiritualis, † ſeu ſpirituali 49
annexa inſtar beneficij, vt diximus, tamen eſt quod-
dam ius temporale, id eſt ad tempus, ſeparatum, &
formale de per ſe diſtinctum ab ipſo beneficio, vt
dixit Rota in vna Legionen. Zamoren. penſionis 10.
Octobris 1577. Coram D. R[illegible]cerio Epiſcopo O-
riolen. *qua habetur prima parte diuerſorum deciſ.* 425.
& in Brixien. confidentiæ 5. Iunij 1591. Coram D.
Pena *infra adducta num.* 52.

Et per penſionem non intitulatur † quis Eccle- 50
ſiæ, ſicut per beneficium, & in multis differt à be-
neficio, & præcipue quod penſio non datur pro-
pter officium ſicuti beneficium. *Toletus in ſumma*
libr. 5. capit. 76. & 82. & quamuis hodie ex conſtitu-
tione 138. Pij Quinti, quæ obligat penſionarios ad
officium paruum B. Mariæ, dici poſſit, dari pro-
pter officium, *vt dictum eſt ſupra, num.* 17. tamen of-
ficium iſtud diuerſum eſt ab officio, propter quod
datur beneficium.

Vnde infertur primo, quod transferentes pen- 51
ſionem, ſeu fructus reſeruatos per confidentiam,
non comprehenduntur in conſtitutionibus Pij IIII.
& Pij V. contra confidentiarios editis. *Nauarrus*
conſil. 11. numer. 7. de conſtitu. & conſil. 65. & 66. de ſi-
monia, & Flam. Pariſ. de confidentia, quæſt. 23. à num.
14. & quæſt. 24. & poſt hac viſus Gonçalez d. gloſ.
5. §. 5. n. 5. & ita firmauit Rota in d. Bri-
xien. confidentiæ, *vt in deci-*
ſione ſequenti.

***

Brixien.

Brixien. confidentiæ 5. Iunij 1591.
Coram D. Pena.

52 *Archiepiſcopus Corciren. † omnes fructus Archi-*
presbyteratus Montis Clari Brixen. diæceſis demptis
tamen quinquaginta pro titulari, habebat reſeruatores
cum facultate in toto, vel in parte vni, vel pluribus eos
transferendi, cuius facultatis vigore, primum de anno
1568. *ſummam ducentorum ſcutorum, & iterum de an-*
no 1575. *reſiduum dictorum fructuum ad fauorem Lu-*
douici Campani ſui familiaris tranſtulit, ſed quoniam
Franc. Feniciis prædictum Archipreſbyteratum titu-
laris prætendebat, in ea tranſlatione commißam fuiſſe
confidentiam prohibitam per conſtitutiones Pij Quarti,
& Quinti: tum quia poſt tranſlationem, idem Archie-
piſcopus eoſdem fructus exegiſſe per quitancias, factas
ab eius procuratore videbatur, tum ex quibuſdam eiuſ-
dem literis miſſiuis, quibus videbatur, ſignificari, Ar-
chiepiſcopum poſt tranſlationem exegiſſe, tanquam do-
minum fructuum, quod non videbatur negare Campa-
nus, qui in ſuis conſtitutionibus fatebatur, Archiepiſco-
pum poſt tranſlationem omnes fructus exegiſſe. Tum de-
nique ex quibuſdam locationum inſtrumentis, vnde in-
ferebatur Campanum tanquam procuratorem Archie-
piſcopi, poſt tranſlationem prædictos fructus, tanquam
ſpectantes ad Archiepiſcopum, vti illorum reſeruatariũ
locauiſſe, & propterea prædictus Franciſcus Campanũ,
coram iudice confidentiarum accuſauerat, cui fuerat per
Sanctiſſimum Dominum noſtrum ordinatum, vt cum vo-
to meo in cauſa procederet, propoſita cauſa in Rota du-
bitaui, an adeſſet confidentia in caſu, & ad effectum de
quo agitur, effectus erat magnus, quia ſi iudicabatur pro
confidentia trãſlatio prædicta reddebatur nulla, & Cã-
panus inhabilis, iuxta pœnas cõſtitutionis Pij V. & licet
ego qui cauſam nõ Rotalem proponebam, & ideo primus
eram dicturus ſuffragium, ex prædictis inclinarem pro
confidentia, omnes tamen domini concorditer tenuere,
de illa nõ conſtare, potiſſima ratio fuit, quia cõſtitutiones
Pij IV. & Pij V. non habent locum in ſimplici tranſla-
tione fructuum, aut penſionum, cum loquantur de fructi-
bus ac penſionibus, quæ reſeruantur ratione reſignatio-
nis beneficiorum. Nam prima conſtitutio Pij Quarti a-
perte loquitur de beneficiis Eccleſiaſticis, penſiones vero
proprie beneficia Eccleſiaſtica dici nõ poſſunt, Sarnen. de
infirmit. quæſt. 16. circa medium, verſi. nam clarum
eſt. Gigas de penſio. quæſt. 28. num. 10. *nam penſio cũ*
non datur in titulum, eſt quoddam ius temporale ſepa-
ratum, & diſtinctum ab ipſo beneficio, vt tenuerunt
domini in vna Zamoren. pẽſionis, ſub die 10. Octo-
bris 1577. Coram D. Oriolen. *& cum ſit pœnalis con-*
ſtitutio reſtringenda eſt, ca. 1. de filiis presbyterorum,
lib. 6. c. odia & c in pœnis de regulis iuris, lib. 6. *cla-*
rum autem videbatur, conſtitutionem loqui, de penſioni-
bus, & fructibus ex cauſa reſignationis beneficiorum re-
ſeruatis ibi, ac ſibi propterea penſiones annuas ac fru-
ctus redditus, & prouentus Eccleſiarum, & aliorum be-
neficiorum, &c. ex quibus verbis declarantur etiam a-
lia, quæ ſequuntur in dicta conſtitutione, in verſic. ac
fructuum, *& penſionum, & in verſi. & inſuper quibus*
locis dictio, prædictam, & dictio huiuſmodi, oſtendunt
conſtitutionem ſentire de penſionibus & fructibus pro-
curatis ob reſignationem confidentialem, conſtitutio i-
tem Pij Quinti, quæ enumerat omnes modos committen-
di confidentias, ſimiliter loquitur de beneficiis ac pen-
ſionibus ſuper beneficiis ratione confidentiæ reſeruatis,
nec in ea detegitur aliquod verbũ de pẽſionibus, & fru-
ctibus ſeparatim conſideratis, vel de illorũ tranſlatione.
Nec videbatur dominis id veriſimile, quod illa conſtitutio
fuiſſet omiſſura. Si putaßet in eo etiam caſu confiden-
tiæ crimen locum habere, argumento. l. primæ. §. ſine
autem ad deficientis. C. de caducis tollẽdis, Alexand
conſil. 148. incipient. in caſu appellæ. numer. octauo
lib. quinto. *Conſiderabant etiam domini, quod cum cõ-*
ſtitutio Pij Quinti procedat per præſumptiones, non de-
bet extendi ad caſus, in quibus alias extenderetur, Ab-
bas in ca. fin. de ſponſal. Ruinus conſil. 112. numer. 27.
lib. ſecundo Rol. conſil. 27 n. 22. *lib.* 1. *Nec videri po-*
teſt Pius 5. de illis ſenſiſſe in verſi. ſed ne quiſquam, nam
ibi quoque agitur de penſionibus, occaſione confidentiæ,
ſuper beneficio commiſſa, de quibus paulo ante in præ-
dicta conſtitutione tractatum fuerat. Non obſtat ſen-
tentia lata à Pio Quinto, per quam declaratur, nulla
tranſlatio penſionis facta in Archiepiſcopum Corcixen.
quia non fuit declaratio tanquam confidentialis, ſed
tanquam facta ad commodum incapacium, ac in
fraudem priuilegiorum Militum Sancti Pauli. Fuit
etiam dictum, quod licet præfatæ, conſtitutione Pij
Quarti, & Pij Quinti loquerentur de ſimplicibus
penſionibus: quod tamen non concedebatur adhuc,
ex his quæ proponebantur non videbatur probata ali-
qua confidentia, primum, quia cum Archiepiſcopus vi-
gore ſuæ facultatis, poſſet fructus pro ſe retinere, & illos
etiam omnes, vel aliquam partem trãsferre, nulla ade-
rat probabilis, aut veriſimilis ſimulandi cauſa, qua
deficiente, nec præſumitur ſimulatio, nec admittitur eius
probatio, Aretinus conſilio 159. numer. 10. verſicul.
venio nunc ad tertium. Alexander, conſilio 57. num.
30. verſicul. & hæc procedunt libr. quinto *facti etiam*
ſeries videbatur tollere confidentiam, nam ſi confi-
dentiaria, & ſimulata fuiſſet tranſlatio, non poteſt
ſatis commoda aſſignari differentiæ ratio, cur ſtatim ab
initio non fuit facta de omnibus fructibus, quibus ſtanti-
bus non concludit confidentiam perceptio fructuum,
facta per Archiepiſcopum, poſt tranſlationem, ſola
enim fructuum perceptio non inducit confidentiam, ſed
animus & conuentio hoc faciendi ab initio, vt fuit con-
cluſum in illa Creſcentina confidentiæ, Coram domino
Orano de anno præſenti, nec locatio facta per Campanũ
nomine Archiepiſcopi. nam iſta cur ita abſque confiden-
tiæ crimine fieri potuerunt, cauſas habent probabiles &
vero ſimiles, quas in ſuis conſtitutis refert Campanus:
intererat enim Campani, ne iſta tranſlatio ab Archie-
piſcopi conſanguineis intelligeretur, ac vt facilior eſſet e-
xactio in terris, ſeu dominio Venetorum, quæ præſum-
ptiones cum ſint ſatis probabiles, contrariam confidentiæ
ſuſpitionem ex prædicta parte, & locatione ortam eli-
dunt. dicebant eum aliqui ex dominis, quod cæteris etiã
placuit, quod licet conſtitutio Pij V. ponat quaſdam cõ-
iecturas ad probandam confidentiam, non tamen tollit a-
lias præſumptiones, & coniecturas, quicquid priores, vel
tollantur, vel elidantur, illæ enim coniecturæ non ſunt
præſumptiones iuris, & de iure, quæ non poßint recipere
probationem in contrarium. Confeßio Campani non ob-
ſtat, quia cum ſit qualificata non poteſt diuidi, Abb. in
c. bonæ, nu. 29. de Poſtulatione Prælatorum, *reddit e-*
nim rationem, cur nomine Archiepiſcopi locauerit, &
quod licet Archiepiſcopus exigeret, tamen Campano
ſatisfaciebat de exactis: in literis miſſiuis Archiepiſco-
pi non poterat fieri fundamentum, cum inde non conclu-
deretur, quod pecunia de quibus in eis agebatur, perue-
niſſet ad Archiepiſcopum, atque ex his concluſum pro
non confidentia.

At ita paciſcentes peccant mortaliter, † & com- 53
mittunt peccatum ſimoniæ, quæ tamen non inducit
excommunicationem, vel aliam cenſuram, *iuxta ſu-*
prædicta numero 20. Nauarrus vbi proxime & Flam.

Pariſ.dict.quæſtion.23.à numer.43.

Nec habens facultatem transferendi penſionem
54 † poteſt illam licite transferre cum reſeruatione, ſeu pacto illam exigendi,quo ad vixerit,alias translatio erit nulla, *Nauarrus d.conſil.65. & Flam. & ibi Fr.Manu.Rodriguez in ſumma, 2.tom.cap.21. nu. 7.Vega in ſumma, ſecunda part. cap. 65. caſu 7.Petr. Ledeſma,in ſumma, ſecunda part. tract. 7. cap.primo. circa 14 concluſ.pag.*381.

55 Et an hic poſſit eam transferre, ſub † conditione ſi moreretur,ex infirmitate præſenti. Nauar. *conſ.* 11. *de vſuris*,reſpondet affirmatiue contra quem tamen rectius tenet additio conſilij poſita in fine, quod cum per has translationes extinguatur antiqua penſio, & noua conſtituatur, coram electo, ſeu per electum authoritate Apoſtolica, videtur, quod dicta facultas transferendi, non poſſit ſibi locum vendicare, niſi in abſoluta translatione; atque adeo translatio ſub conditione facta,erit nulla.

56 Vnde etiam † videtur,quod non poſſit fieri translatio per teſtamentum, non obſtante deciſione Rotæ in cauſa Placentina penſionis 17. Iunij 1602. Coram D.Corduba, in qua fuit dictum *facta translatione in teſtamento,attendendum eſſe tempus mortis,ad effectum validitatis illius*,Ripa in l.ſerui optione, ff. de optione legata, *& ſic ſecundam translationem, quæ præceſſit tempus mortis,eſſe validam:*quia id accipiendum eſt ſuppoſito, quod poſſet fieri per teſtamentum,quod tamen ibi non deciditur.

Ait tamen Flam Pariſ.*de confiden. quæſt.*42. quod
57 licet in † transferente penſionem per confidentiam, cum tunc nullus titulus beneficialis conſideratur, non committitur confidentia punibilis, per dictas conſtitutiones Pij Quarti & Quinti. Tamen committitur ſimonia, & confidentia per promiſſionem factam à Titio, de ſoluendo ex ſuo penſionem conſtitutam ſuper beneficio Ioannis, ad fauorem Mæuij reſignantis, reſeruata ſibi dicta penſione, ſuum beneficium in fauorem ipſius Titij,qui rogauit Ioannem, vt conſentiret conſtitutionem dictæ penſionis: citat Nauarrum, *conſ.* 60.*de ſimonia.* Qui ſolum ait,in hoc caſu committi ſimoniam ſuper beneficio.

58 Et mouetur primo † ex ratione Nauarri, *ibi*, quod licet emptio, & venditio penſionis ſimpliciter facta, non cenſeatur ſimonia facta ſuper beneficio, tamen, quando eſt facta, tanquam medium, ſeu ad finem quærendi beneficium, cenſetur ſimonia facta ſuper beneficio, ſicut traditio, vel promiſſio pecuniæ facta alicui, vt ſit mediator ad quærendum beneficium, cenſetur ſimonia facta ſuper beneficio.

59 Secundo, † quia in paciſcentibus ſuper penſione, pro conſequendo beneficio, committitur confidentia punibilis per dictas conſtitutiones, cum conſideretur titulus beneficialis,*Nauarrus in Manu.ca. 23. n. 109.& habetur dicta conſtitutione Pij V. §. quatenus,& §.itidem.*

60 Verum additio dicti conſilij † Nauarrus ait aduertendum referri alias ab officialibus Sacræ pœnitentiariæ reſponſum, quod ego ſi Papa ſciente in tui gratiam conſentio, vt meum beneficium penſione grauetur, poſſum à te recipere etiam, ex pacto indemnitatem, eſt ratio, quia cum communiter beneficiarij non patiantur ſua beneficia penſione in gratiam tertij grauari, niſi recepta promiſſione indemnitatis & hoc non lateat Pontificem, vtique admittendo huiuſmodi penſionum reſeruationem, tacite etiam conſentit vt fiat dicta conuentio.

Sed hoc mihi tutum non videtur, & verius † exi- 61
ſtimo in prædicto caſu committi ſimoniam ſuper beneficio ex prædicta ratione Nauarri id tenentis, *quem ſequitur Flam. Et Vega in ſumma,ſecunda part. cap.*101 *caſu* 68.*in fine*, & conſequenter totum illud, tam reſignationem, & reſeruationem penſionis, quam prouiſiones beneficij reſignati eſſe nullam, etiam ſi reſignatarius nondum ſoluerit ratione præfatæ promiſſionis vllam penſionem,*iuxta dicta infra* 8. *part. cap.* 1. *à num.* 3. *&* 16. quamuis in hoc contra teneat Nauarrus *dict. conſ.* exiſtimo tamen contra Flaminium † Pariſium, non committi in hoc caſu 62
confidentiam ſuper beneficio,nec comprehendi dictis conſtitutionibus Pij IV. & V. Nec obſtat dict. conſtitutio Pij V. † §.quare nos,& §.itidem quia lo- 63
quitur de paciſcentibus pro conſequendo beneficio ſuper penſione ſoluenda ipſi reſignanti, vel collatori,vel aliis,eorum reſpectu.

Vnde quod inquit Cordoua *in ſumma. q.*165. † *&* 64
166.& Fr.Manuel Rodriguez 2.*tom.cap.*21.*numer.*9. Vega 1.*parte cap.* 36. *caſu* 8. & P.Ledeſina 2. *part. tract.*7. *cap.*1.*circa* 24. *concluſionem pagina* 381. quod non poteſt ſolui nec recipi penſio ſine literis Apoſtolicis, alias incurrunt pœnas dictæ conſtitutionis, eſt intelligendum, quando reſignationem beneficij præceſſit pactio de ſoluenda penſione ſine authoritate, & reſeruatione Papæ,non alias,*& vide hic infra* 4 *part.*2.*à num.*34.

Secundo infertur, quod licet habens beneficium teneatur † dicere officium diuinum, *vt late dictum* 65
eſt infra 3 *part.cap.*1.penſionarius tamen ad illud non teneatur, *Dominicus Francus, num.* 2. *& alij in cap. quamuis.* 1. *de præben.in* 6. *Sarnen. in Reg. de infirmis quæſt.* 16.*Corras* 1.*par.cap.*4.*num.* 2.*Gigas quæſt.*30.*Io. Nicol.de Iphi.de iure patronatus lib.*1.*numer.*76. *Sandonal dicens communem de officio Eccleſiaſtico.* 5. *par. cap.*5. *Redoan. de ſimonia.* 2.*par. capit.*14. *numer.* 11. *Flam.Pariſ.de reſigna.beneficiorum libro ſecundo quæſt.* 15. *numer.* 18. *Soto de iuſtitia & iure lib.* 10. *quæſtion. quinta articul. tertio. Corduba libro primo quæſtionarij quæſt.*21.*punct.tertio,& in ſumma quæſtio.* 186.*pun. ſecundo.Durandus de ritibus libro tertio capit.*22.*numer.* 14.*& Azor lib.*10.*capit.quarto quæſt.tertia.Gonçalez. ſup.nu.* 12. quamuis contrarium male teneant Guerrero *d. cap.* 61. † & Gambarus, *dict. libro* 6. *numero* 66
326. conſequenter ad ſuam opinionem, *quam ibi tenet à numero* 309.quod penſio iudicatur beneficium, & venit appellatione beneficij, *vt dixi ſupra, numero* 2.

Hodie vero ex noua conſtitutione † Pij V. 138. 67
infra adducta. 3 *parte, capite* 1.*numero* 5. penſionem percipiens, vt clericus tenetur ad officium paruum Beatæ Mariæ, alias obligatur ad reſtitutionem fructuum, *vt ibi. Cuchius in inſtitutionibus Maioribus. libro* 5. *titulo* 7.*numero* 5.*Durandus ibid. Frater Ludouicus Lopez inſtructorij conſcientiæ primo tom. capitul.*145. *Graffiis lib.*2. *capit.*50.*num.*8.*&* 9. *& capite* 51.*num.*5.*Viualdus in appendice candelabri capite* 10. *num.* 32. *Valencia* 3.*tomo ſecunda ſecundæ diſputatione* 6.*quæſtione* 2.*pun.*10.*circa ſecundum Gonçalez* 5.*num.* 13.*& Aragon ſecunda ſecundæ quæſtione* 63.*articulo* 2. *Enrique in ſumma libro* 13.*capite* 13 §.2. *Ioann. Manuel.Rodriguez* 1.*tomo capite* 140. *num.*5.*Vega ſecunda parte capite* 65 *caſu* 1. *Azor ſupra &* 14. *quæſtion.* 12.*& P.Ledeſ.d.ſecunda parte tractat.*9.*capite* 4.*con.* 6.2. *difficultate*, qui ſex vltimi aiunt dictam conſtitutionem eſſe vſu, & conſuetudine receptam,

contra

contra aliquos, qui oppoſitum dicebant, *& vide dicta, dicto cap. primo,* 3. *parte,* 7. *dubit. à numer.* 117.

Et cum d.conſtitutio Pij V. loquatur de eo, qui
68 penſionem † vt clericus percipit,dicendum eſt percipientem penſionem titulo ſæculari non teneri ad dictum officium Beatæ Mariæ, *vt per allegatos*, ſiue ſit pauper, ſiue diues, ſiue penſio excedat ſexaginta ducatos, ſiue non, quicquid ſine fundamento dicat, Vega *ſupra* citans, Fr. Ludouicum Lòpez, & Fr. Manuelem Rodriguez; qui id
69 non dicunt, ſed gratia † exempli loquuntur de ſæculari paupere; & ſimiliter conſtitutio Sixti V. de habitu clericali, *de qua ſupra numero* 11.loquitur de clericis penſionem percipientibus, quicquid Vega dicat.

Tertio infertur, quod hodie clericus,primæ ton-
70 ſuræ, † ſeu in minoribus conſtitutus,penſionem habens, non gaudebit priuilegio fori, *ex decreto Concilij Tridentini ſeſſione* 23. *de reformat. capite ſexto,vt tenet in terminis, Azeuedo in leg.*1.*titulo quarto, libro primo recopilationis, numero* 5.& ita S. Congregatio Concilij declarauit decimo nono Iunij 1586. Cuius declarationis meminit Flam. Pariſ. *de reſignat. libro primo, quæſtion.* 10. *in fin. & lib. ſecundo, quæſtione* 15. *numero* 15. quæ inter declarationes ſuper dict. cap. ſexto habetur ſic.*Cui reſeruata fuit penſio, vt clerico, ſi non incedat in habitu, & tonſura, non gaudet priuilegio fori:ſic fuit deciſum ex eo,quod Concil. corrigat ius commune, & tres caſus excipiat per dictionem niſi*, quæ dictio alios caſus excludere videtur, *leg.qui alienat.§.ſi libertas,ff. de negotiis geſtis, cap.ſi duo. de procuratoribus, in ſexto,cum concordan.citatis per Cranettam, conſilio* 155.*numero primo,Iacob.Sbrotius de Vicario Epiſcopi libro* 2. *quæſtione* 111. *numero nono*,&ſubditur in dictis declarationibus:*Immo etiam ſi deferat clericalem habitum,& tonſuram,vt in ſcriptis Cardinalis Alciati.*Et poſt hæc idem docet Gonçalez,*gloſſ.*5.§.5.*num.* 6.

Quamuis contrarium, nempe clericum primæ
71 † tonſuræ, ſeu in minoribus conſtitutum habentem penſionem gaudere priuilegio fori, teneat Salcedo dicens, ita fuiſſe in ſupremo Regio conſilio iudicatum *in practica criminali Canonica, capite* 67. *numero* 10. & in terminis ſimilis conſtitutionis Clementis 7 emanatę ad inſtantiam reipublicæ Venetorum, Gigas *quæſtione* 94.*à numero* 8.ex eo, quod in mate-
72 ria fauorabili, † qualis eſt iſta, appellatione beneficij Eccleſiaſtici, venit huiuſmodi penſio, quæ largo modo poteſt dici beneficium Eccleſiaſticum, *idem Gigas, quæſtione* 28. *numero* 18.*Mandoſ.in regul.* 19. *Cancell. quæſtione* 11. *numero* 11. *Laſſarte de decima venditionis, capite* 19.*numero* 24. *& faciunt tradita per Iaſſonem in leg.non dubium Cod. de legibus.numero* 42. *& in vltima editione, anni* 1594. ait dictus
73 † Salcedus ſcire Illuſtriſſimos Cardinales Sanct. Congregationis, contrarium iudicaſſe, exiſtimantes dictum capit. ſextum concilij, non comprehendere, quoad fori immunitatem, cum cui fuit reſeruata penſio in fructibus alicuius beneficij, *prout teſtatur Flam.dict.numero* 15. ſuam tamen opinionem æquiorem eſſe, & iuribus apud nos receptam, hæc Salcedo. Sed tamen ſtandum erit declarationi S. Congregationis,quam certum eſt, habere vim legis.

74 In caſu de quo agit Laſſarte *vbi ſupra*, † nempe *legis* 2.*titulo* 4. *libro* 1. *recopilat.* dicendum erit cum ipſo, & cum Flores, *quæſtion.*21.*numero* 199. clericum primæ tonſuræ, ſeu minorum ordinum habentem penſionem, non debere ſoluere Gabellam, vel alia tributa, quicquid ſit in aliis minorum ordinum, non habentibus beneficium, *de quo vide infra* 2.*part.c.*3.

Quarto inferri videtur in impetratione † be- 75
neficij non eſſe neceſſario faciendam mentionem, de penſione, cum non ſit beneficium, & ius ſolum iubeat fieri mentionem de beneficio in impetratione 2. facta à Papa, vel Legato.*capite, ſi Motu proprio, de præbendis in ſexto, Clementina ſecunda, de officio ordinarij cum aliis, & ita tenent Cardinal. in cap. poſtulaſti, numero* 5. *de reſcript. & in dict. Clementina ſecunda, numero* 7. *& in clementina prima.* §. 1. *de ſupplenda negligentia Prælatorum, Ioannes Andreas, & Enrique numero* 5. *Butrius* 7.*in dicto capite poſtulaſti, Domin.in dict. capit.ſi Motu proprio, numero* 7. *Bonifacius in Clementina ſecunda, de præbendis, numero* 28. *Felinus in dict. cap. poſtulaſti numero* 8.*declaratione tertia &* 30. *& in capit. in noſtra col.*1. *&* 3. *de reſcript.Probus ad Monachum in cap. nemo de electione in ſexto, ſub numero* 32.*vbi tenet contra gl.reg.* 61. *Millis in Repertorio, verbo gratia,verſiculo* 16.*Hieronymus Paulus, in practica cancellar. in notabil. ſuper vacantibus non reſeruatis verſ. gratiam beneficij impetrans, licet teneatur Capella Toloſana,deciſio* 473.*& ibi Auffrer.Ioan.Nicol.Gimont.in Enchiridio beneficiorum, titul.* 1.*cap.*10. *numer.*6.*& Ioan. Nicol. Delphinas de iure patronatus, lib.*1.*num.* 79. *& hoc ait iure eſſe verius Corraſ. d.* 1.*p. capit.*4.*num.*5.& nouiſſime Gonçalez,*gloſſ.*5.§.5. *à num.* 16. dicens, quod ita ſeruat Rota, vt ab eiſdem dominis auditoribus audiuit.

Sed hæc ſententia ſolum eſt vera in penſione
† quæ non datur loco beneficij, ſed in ſtipendium, 76
in qua plerique ex dictis authoribus loquuntur, *vt explicat Gigas, quæſt.*67. 2.*concl. Gambarus d. libro* 6. *numero* 323.*& Mandoſ.de ſignatura gratiæ, titulo de penſionibus in principio,verſic.hinc dicimus*, & in penſione quam quis haberet à laico aſſignata ſibi, pro titulo ordinum, *de qua loquitur Rota deciſ.* 39. *de reſcript.in antiquis, &* 9.*de præbend. in antiquioribus, & Felin. in d.*3. *declaratione, & d.cor.*30. *Gambarus ſup. num.*359.

Ex quo conuincitur, quod ait Ripa *in cap.* † *ad* 77
aures. de reſcript.num. 18. quod de patrimonio aſſignato in titulum loco beneficij, ad cuius titulum clericus diues ordinatus eſt, debet fieri expreſſa mentio, cuius contrarium tenent Hieronym. Paulus vbi proxime cum Ioann. Andrea *in dict. cap. poſtulaſti*: & Felinus *ibi numero* 5. & Azeuedo *in leg.*1. *tit.*4.*libro* 1. *recompilationis num.* 9. cum Calderi. de iſtis enim † certum eſt non eſſe opus facere men- 78
tionem in impetratione beneficij, niſi eſſet in forma pauperum, tunc enim eſſet ſurreptitia, non facta mentione de penſione ſi ex ea ceſſat paupertas, *Felinus d.declaratione.*3.*& d.cor.*30. *Staphileus de literis gratiæ, non à forma expectatiuarum, numero* 11. *Ludouicus Gomezius de expectatiuis numero* 25.*Gigas,d.quæſt.* 67.5.*concl. Corraſ. dicto capite* 4.*numero* 5.*& Ioann. Nicol. Delphinas ſupra numero* 80. contra Rotam *ſupra*, & Cardin. *in d.clem.*1.§.1. *de ſupplenda negligentia Prælatorum,& Gambarus ſup. num.*361.

Sicut etiam † de hoſpitali, etſi non ſit bene- 79
ficium, impetrans beneficium, mentionem facere debet in literis iuſtitiæ, & in forma pauperum, licet ſecus in literis gratiæ, *Cardin.& Imola.*

in clement.fin.de officio ordinari.,Felin.d.cap.in noſtri.
cor.23.Selua,3.part. quæſtion.12. 11. qualitate,numero
17 & Corraſius dict.1.part.cap.tertio ad finem. Sicut
80 etiam non valet † impetratio in forma pauperum,
ſi impetrans eſt diues,tanquam conceſſa ex falſa cau-
ſa. Felinus ſupra, & Ripa in dict.capit. ad aures,nume-
ro 18.

At de penſione quæ clerico aſſignatur loco bene-
81 ficij, † vt commodius ſuſtentari valeat, vel ex cauſa
reſignationis, ſeu ceſſionis ne nimium diſpendium
patiatur, neceſſario facienda eſt mentio in impetra-
tione beneficij, nam cum loco beneficij ſuccedat,
perinde eſt,ac ſi beneficium haberet,cap.ad audien-
tiam.ſecundo de reſcript. Innocentius,& Compoſtella,in
d.cap.poſtulaſti,Oldradus conſilio 81.numero 1.Socinus
Senior,conſilio 260.col.prima,libro 2.Ripa in d.cap.ad
aures,numero 12. verſiculo 3. amplia Beroius in cap.ſu-
per litteris.eodem titulo,numero 72. gloſſa dict.reg.61.
Cancell.in fine.dicens, quod quia hodie quælibet pē-
ſio ſuccedit loco beneficij, quia eſt ad vitam reci-
pientis,ideo credit, quod teneatur impetrans facere
mentionem de ea, & Sarnen.in regul. de infirmis.q.
16.verſicul.nam videmus,Gigas,dict.quæſtio.67.3.con-
cluſ.Rebuffus de nominationibus quæſtion.9.numer.39.
alias 36.verſic.& hodie,& de pacificis poſſeſſoribus,nu-
mero 133.alias 115. verſiculo hodie cum qualibet Guer-
rero,dict.cap.61. Menochius de arbitrariis, caſu 201.
numero 51. Hoieda de incompatibilitate beneficiorum,
ſecunda parte capite 7. numero 1.Flam.Pariſ. de reſi-
gnatione beneficiorum,libro 2.quæſtion.15.num. 5 & li-
bro 6.quæſtion.ſecunda, numero 13 & libro 10.quæſt.
2.numero 78.vbi ait,ita teneri communiter, & Zechus
de beneficiis, & penſionibus Eccleſiaſticis. capite 9.nu-
mero 2.ſub verſiculo ex parte impetrantis,& verſiculo,
& non ſolum,& inclinat Caccialupus,de penſio.q.26.n.
4.& ita vſum ſanctiſsime recepiſſe, inquit Corraſ.d.c.
4 verſic. at vero vſus & ſequitur Gambarus d.libro
6.numero 321.& 324.vbi ait hoc eſſe verum,ſiue pen-
ſio ſit beneficium,ſiue non,& numero 356.vbi tamen
id limitat, niſi eſſent penſiones ad tempus,vel ratio-
ne ſtipendij.

82 Sed hæc limitatio, † de penſionibus ad tempus,
non videtur vera, argumento deciſion. Putei, 272.li-
bro 2.

83 Et è conuerſo in gratia † penſionis quæ clerico
datur loco beneficij,vt commodius ſuſtentari valeat,
erit facienda mentio de obtentis,ſiue beneficiis,ſiue
aliis penſionibus eadem rationes niſi in gratia reſer-
uatæ Motu proprio,vt ſuper Epiſcopatibus,d.cap.ſi
Motu proprio.

84 Licet ſecus in ea, quæ † reſeruatur ex cauſa reſi-
gnationis,ſeu ceſſionis, cum non reſeruetur,ex cau-
ſa lucratiua,ſed oneroſa, ne nimium diſpendium pa-
tiatur,ex reſignatione Flam.Pariſius dict.lib 6.quæſt.
ſecunda, numero 10. & ita Romæ accepi à domino
Alberto, qui pluribus annis officium Reuiſoris in
dataria exercuit,& modo Abbreuiatoris,& in rebus
Datariæ,& Cancellarię eſt peritiſſimus,& ceſſat dif-
ficultas.

85 Nam de conſuetudine, † & ſtylo Curiæ, ita
ſeruatur, vt in impetratione beneficij fiat men-
tio de penſione, & in gratia penſionis ſine cauſa,
(quæ dicitur illa quæ non reſeruatur ex cauſa re-
ſignationis, ſeu ceſſionis, ſed vt commodius quis
ſuſtentari valeat, quamuis alias, ex iuſta cauſa re-
ſeruetur.)

86 Fiat mentio de obtentis, & optima eſt legum †
interpres conſuetudo. l. ſi de interpretatione. ff.de
legibus, capit. cum dilectus, vbi Doctores de conſue-
tudine,& minime ſunt mutanda quæ interpretatio-
nem certam ſemper habuerunt. l.minime. ff. de le-
gibus.

Et ſtylus† curiæ facit ius c.ex literis,vbi Felin.n. 87
4.de conſtitutionibus, cap.quam graui.de crimine falſi,
Creſcen.deciſ.1.n.4.de rebus Eccleſiæ, Caputaquen.de-
ciſ.331.num.2.part.3 Millis in Repertorio, verbo ſtilus
curiæ,Hier.Gabriel conſ.193.nu.1.lib.2 Mandoſius de
commiſsionib. ſecunda commiſsione, verbo ſanctitati ve-
ſtræ.Et ad Lapum,allegatione 51. litera D.& conſil.4.
numero.

Et ſic facit ius vniuerſale, etiam in partibus, Oro-
ſcius † in l.de quib.n.27.ff.de legib. Anton.Grauatius 88
ad Veſtrium,in practica,lib.5.cap.3.num.6. & Ioannes
Gutierrez cano.quæſtione lib.1.cap.33. numero 35.in fi-
ne,quicquid dicat Ferretus conſilio 52.n.3.qui ait ſty-
lum curiæ non eſſe ſequendum in partibus niſi ſit fir-
matus ſpeciali deciſione Papæ, cum ſit varius, modo
albus, modo niger, & Zauallos in ſuis communibus
contra communes,quæſtione 737. à numero 20.poſt Al-
bericum in dictionario verbo curia,& Felinum in capi-
te Rodulphus,de reſcript. numero 22.verſic.vbi autem,
& Cuchum in inſtitutionibus Maioribus li.1.tit.8.n.2.

Et ideo in penſionibus, † quæ ſeruiunt Palatinis, 89
ponitur hæc clauſula, & cum indulto, quod penſio per
præſentes reſeruata loco beneficij eccleſiaſtici, non ce-
dat nec in numero beneficiorum, ſeu penſionum etiam
ſub eodem tecto conſiſtentium intret, vel illius tacitur-
nitas in impetrationibus aliorum beneficiorum, ſeu pen-
ſionum deinceps faciendis ſurreptionem, aut nullita-
tem aliquam faciat. Ex qua comprobatur prædictus
ſtylus.

Circa illud autem, † quod dictum eſt, numero 90
84. non eſſe neceſſario faciendam mentionem de
obtentis in penſione, quæ reſeruatur ex cauſa reſi-
gnationis,ſeu ceſſionis. Aduertendum eſt,quod non
videtur habere locum in eo qui reſignat beneficium
reſeruata ſibi penſione, cum habeat ius ad aliud be-
neficium incompatibile, per cuius aſſequutionem
vacaturum erat beneficium, quod reſignat: is enim
videtur debere facere mentionem de obtentis, &
præſertim de illo alio beneficio incomparabili, ad
quod habet ius, nam cum per aſſequutionem illius,
vacaturum eſſet beneficium, quod reſignat, non po-
teſt vere dici reſeruata ſibi penſio,ex cauſa oneroſa,
& ne nimium diſpendium ex reſignatione patiatur,
& conſequenter reſeruatio penſionis erit ſurrepti-
tia,non facta mentione de obtentis, & de illo bene-
ficio incompatibili,ad quod ius habet.

Quod eſt notandum † ad illos, qui reſignant re- 91
ſeruata penſione beneficia curata, habentes electio-
nem,ſeu nominationem ad aliud curatum vacans in
menſe Apoſtolico, ad quod ſe oppoſuerunt in con-
curſu.

Sed an cum de penſione† eſt facienda mentio, 92
neceſſe ſit exprimere eius quantitatem, ſicut eſt ne-
ceſſaria expreſſio valoris beneficiorum obtentorum
de regula cancellariæ de valore? Caccialupus, dict.q.
26. tenet quod ſic, ex eo, quod in regula de valore
dicitur,& aliorum quorumcunque beneficiorum.Et vbi 93
dicitur,& aliud quodcumque beneficium,comprehen-
ditur penſio. Felinus in dict.cap.poſtulaſti. de reſcript.
numero 8.prima declaratione, & in cap.de quarta, nu-
mero 16. de præſcriptio. quem ſequitur Rebuffus de pa-
cificis poſſeſſoribus, numer.132 alias 114. & videtur ſe-
qui Caſſad.deciſ.3 de præbendis numero 32. Et cum
Caccialupo † tenet Maſcardus de probationibus, con- 94
cluſ.

cluſ.888.numero 16.poſt gloſſam dict.regul.61.in fine, i-
dem tenet Gambarus, dict. lib.6.à num.350.quia di-
cit eſſe eandem rationem in beneficio, & penſione,
& regulam de valore,non eſſe contra ius,ſed pręter:
idem ſcilicet quod mentio fieri debet quantitatis,
penſionis,& ſuper quo beneficio illam obtineat, ait
Zechus d.verſi.& non ſolum.

95 Contrarium tamen tenet Gigas, dict.quæſt. † 67.
6.concluſ.ex eo quod de iure communi, non eſt ne-
ceſſaria expreſſio valoris in impetratione, Felinus
in dict.c.ad aures 1. concluſ.Maſcardus, ſupra nume-
ro ſeptimo,Creſcen.deciſ.8.numero ſecundo, de reſcript.
& regal. cancellariæ quæ eſt exorbitans, loquitur
tantum de beneficiis, facit quod dicit Felinus, licet
ambiguus in dict.capit. poſtulaſti, numero 8.6. decla-
ratione,& hanc ſententiam tenuit Rota in vna Abu-
lenſ. beneficij de Menbeltran, 30. Octobris 1595.
Coram D.Blancheto,infra adducta 11.part.cap.3.nu-
mer.299.

96 Et ad fundamentum Caccialupi, quod vbi † di-
citur, & aliud quodcunque beneficium, comprehendi-
tur penſio, reſpondet Gigas,ſupra & quæſtione deci-
ma,numero octauo,quod non eſt verum,nam quotieſ-
cunque dictioni, quodcumque, vel ſimili adiungi-
97 tur dictio,aliud,tunc talis dictio,quæ alias † impor-
taret omnimodam generalitatem, & comprehende-
ret quæ alias non venirent, Sarnenſ.in reg.de trien-
nali, quæſtione prima, verſic. tamen iſtis non obſtanti-
bus Hippolitus, in l.vnius §.cogniturum,ff.de quæſtio-
nibus, numero vigeſimooctauo, Mandoſ.regul.17. quæ-
ſtione octaua,numero 2. Acenedo in libro 4. titulo 17.li-
bro quarto,recopil.numero 6.& Rota deciſio 268.num.
5.& 791. numero decimo, parte prima diuerſorum cum
aliis.

98 Et ſic penſiones † Mandoſ.regul. 33. quæſtione 6.
numero ſecundo, & tertio, & nono, ad finem, Azeuedo
in l.1.titulo 4 lib.1.recopil.nu.5. & Rota in Conchen.
penſionis,6.Martij 1598.Coram D.Peregrino,quam
vide infra 11.p.c.vlt.2.dub.n.79.

99 Reſtringitur ad ſimilia expreſſis,l.ſi fugitiui † iun-
cta gloſſa ſi ibi communiter approbata.C.de ſeruis fugi-
tiuis, Socinus in conſiliis citatis per Gigantem, ibi Iaſ.in
l.quicunque, C.qui admitti,nu.3.& Creſcen. deciſ.1.de
priuilegiis,n.2.

Et gloſſa,in clementina 2.de vita & honeſtate cleri-
100 corum, † in qua fundantur Felinus d.4.declaratio-
ne,& Caccialupus,loquitur quando dicitur,quodcun-
que beneficium,ſine dictione aliud, prout etiam loqui-
tur Felinus,in d.c.de 4.n.16. Vltra quod loquitur de
penſione datum titulum,Creſcen.deciſ.14.de re iudi-
cata,num.2.& ſic nullum fundamentum potuit in ea
fieri in propoſito.

101 Sed nihilominus, † opinio Caccialupi videtur
probabilior, nam quando dictioni alius adiicitur di-
ctio vniuerſalis, vt quicunque &c.tunc non ſimilia
tantum,ſed & diuerſa,ac generalitatem,& vniuerſa-
litatem deſignat, gloſſa verbo quamuis iuncto textu
in clementina prima de re iudicata,& ibi Imola, Iaſſon.
in dict.leg.quicunque,numero ſecundo,additio Felini,
in capit.ſedes, de reſcriptis,numero ſexto, quæ intelli-
git gloſſam dict.legis ſi fugitiui,quando ſubiecta ma-
teria aliud importat,& Mandoſius in reg.12.quæſtion.
ſexta,numero 8.& 12.& regul.27.quæſtion.quinta,nu-
mero quinto, Couarru.pract.capit. vigeſimoquinto, nu-
mero 5.& Azeuedo vbi ſupra,numero ſeptimo. Et poſt
hac Gonçalez ad regula. menſium, gloſſa 3. à numero
45.

102 Vnde narrans habere reſeruatos fructus † ſeu
medietatem fructuum pro penſione, deberet narra-
re illorum valorem, & illum iuſtificare quemadmo-
dum in valore beneficij. Narrans vero † ſe obtine- 103
re penſionem certæ quantitatis, adhuc non tenere-
tur probare illam habere, & non excedere quanti-
tatem narratam, vt in dict.deciſ. Abulen beneficij
de Monbeltran,cum valor huiuſmodi penſionis non
recipiat variationem, ſed conſiſtat in quantitate de-
terminata in qua fuit reſeruata, & dicenti illum ha-
bere maiorem penſionem, incumberet onus id pro-
bandi.

Et ſimiliter in gratia penſionis, in qua ſunt expri-
mendi obtenta, † vt diximus, erit etiam exprimen- 104
dus eorum valor.

Quinto inferri videtur, † quod licet per con- 105
tractum matrimonij beneficia vacent, capit. primo,
cum aliis, vbi Doct.de clericis coniugatis, & dicam in-
fra 11.parte capite 8 & per promotionem in Epiſco-
pum, capit.cum in cunctis. §.1. de electione, & dicam
dict.11. part. capit.6. non tamen amittitur penſio.
Cardin.in dict.Clementina prima,§.1.de ſupplenda ne-
gligentia Prælatorum,numero quinto,& ibi Imola,Ripa,
in capit.2.de iudiciis,numer.128.Caccialupus de penſio.
quæſtione 19. Sarnen. in regul.de annali, quæſtione 21.
& Couarruu. in 4. ſecunda parte,capite 6.§.3. nu.6.

Hoc tamen ſolum procedit in penſione, † aſ- 106
ſignata in ſtipendium pro ſeruitio temporali, ſeu
alias, vti laico, ſecus in penſione clerico aſſignata
loco beneficij, vt commodius ſuſtentari valeat, vel
ex cauſa reſignationis; nam cum hæc cedat loco be-
neficij † regulanda eſt quoad ad amiſſionem tan- 107
quam beneficium,& ſic eiſdem modis amittitur qui-
bus beneficium,vt tradit Hieron.Gabriel,conſil.187.
numero vndecimo, & conſi.200.lib.2.qui ita quotidie
practicari, & conſuetudine, & ſtylo receptum atte-
ſtatur,& Flam.Pariſ.de reſignatione beneficiorum lib.
3.q.1.n.13.

Vnde ſicut per † contractum matrimonij vacant 108
beneficia, vt dixi, per illud etiam amittitur huiuſ-
modi penſio, Gigas quæſtion. 54. qui ait hanc par-
tem amplecti curiam Romanam, & ſibi in facto ac-
cidiſſe poſt Caccialup.30. idem Gigas,conſi.132. Quem
vide de quæſtione, de qua ibi, & conſilio 149.à numero
4.Bermondus de publicis concubina. pagina 403. Cor-
raſ.dict.capit.quarto,numero quarto, Duarenus de be-
nefic.lib.6.c.4.verſic.annua huiuſmodi, Iulius Clarus,
§.fin.quæſtion.73.num.5 Nauarrus de oratione,cap.21.
num.53.qui ait ita eſſe ſtylum curiæ Guerrero,dict.cap.
61.verſic.nota etiam Salzedo in practica criminali,cap.
80.litera C.Flam. Pariſ.lib.1.quæſt.1. numero decimo-
quinto,& libro ſexto, quæſtion.ſecunda, numero 115.qui
ait eſſe communem, & receptam Doctorum ſententiam.
Quintanaduennas, Eccleſiaſticor.lib.1. capit.6.numero
nono,Zauallos,quæſt.147.numer.3.Vmaldus in appen-
dice ad Candelabrum, c.1.nu.33. & Sairus de cenſuris, 109
lib.2.c.5.n.15.& nouiſſime Vuameſius,conſi.284.& 268.
n.6.& ſupradictam diſtinctionem ponunt Gambarus,d.
lib.6.n.744.Greg. Lopez, in l.41. tit. 6 part.1. gloſſ.2.
Couar.vbi ſupra inquiens,ita vſum Romanæ curiæ obti-
nuiſſe.Puteus deciſ.459.li 2.Rota deciſ.1079.lib.3 par.
3.diuerſ. & Cæſar de Graſſis, deciſ.114.numero nono,
Enriq.in ſumma,libro tertio, c.13.§.2.& Toletus lib.5.
c.81. Açor,lib.13.c.13.q.8.& Tho.Sanchez de matri.lib.
7.diſput.44. & facit conſt. Pij V.71.de qua ſupra nu-
mer.11.

Et ſicut per † promotionem ad Epiſcopatum 110
vacant beneficia, vt dixi, ita etiam vacabit huiuſ-
modi penſio,Gigas q.56.& conſi.149.n.8.Caputaquen.

*ſecunda part. Dec.*303.304.*&* 313.400.*&* 401.*Ferre-*
111 *tus conſ.*53.*à n.*4.Hier.Gabriel.*d.conſ.*200.*lib.* 2. qui
ait ita ſemper obſeruatum fuiſſe,& obſeruari,& ſty-
lum inueteratum ita ſe habere,qui facit ius, *& Ana-
ſtaſius Germo.de indultis Cardinalium.§.ſi vero à n.*20.
& 39 *Flam.Pariſ.lib.*3.*q.pag.nu.*8.*&* 78.*& lib.*9.*q.*2.
num 121.& idem erit in promoto,ad aliquam Abba-
112 tiam,† per quam priora beneficia vacant, *vt dicam
d.*11.*part.cap.*7.*& tradit in propoſ. Gigas.d.q.*56.*n.*5.
quamuis Oieda *de incompatibilitate beneficiorum c.*9.
*n.*5.*&* c.6.*n.*10.dura videatur iſta ſententia in vtro-
113 que & idem eſſe in aſſumptione ad Papatum † tra-
dunt,*Hier.Gabriel.ibi.& Flam.Pariſ.lib.*2.*q.*1.*n.*9.*&
li.*3.*q.*1.*à num.*7.

114 Et ſicut per profeſſionem expreſſam† vel tacitam
religionis vacant beneficia *c.beneficium de reg.lib.*6.
*dicam d.*11.*part.c.*9.ita & per illam penſio extingui-
tur,*Gigas q.*57.*Guidobonus Deciſi.* 138. *in manuſcript.
Caputaquen.Deciſion.*223.*part.*1.& fuit reſolutum in
vna Ceſenaten. penſionis 24. Ian. 1594. Coram D.
Gipſio,quamuis contradicat Rebuffus *de pacificis poſ-
ſeſſoribus,num.*157.

115 Sexto inferri † videtur illegitimos ſine diſpenſa-
tione poſſe obtinere penſionem, cum non ſit bene-
ficium,cuius illegitimi ſunt incapaces, ita tenet Sa-
renn. *in Reg. de annali q.*21. qui ita ait tenuiſſe Ro-
tam in vna Cæſarauguſtana 20. Maij 1538. *& Gam-
barces lib.* 6. *num.* 284. *ſequitur Paleotus de notis &
ſpuriis c.*58.*à n.* 4. *Zerola in praxi Epiſcopali* 1. *part.
verb.ordo.§.* 4.*circa finem,*& poſt hæc Gonçalez *gloſſ.*
5.*§.*5.*à num.*14.dicens, quod ita ſeruat Rota, & in
116 cauſa Legion. † Camaren penſionis 10. Octob. 1577.
coram D.Robuſterio,*quæ habetur* 1.*part.diuerſorum
Dec.*425.dictum fuit, quod illegitimus ſecundum o-
pinionem, quam tenet,& ſeruat Rota,non eſt inha-
bilis ad obtinendam penſionem, niſi ratione cleri-
catus, ex quo illegitimus non poteſt eſſe clericus i-
deo cum ſit diſpenſatus ſuper clericatus, non indi-
get alia diſpenſatione ſuper illegitimitate ad pen-
ſionem.

117 Quod etiam fuit dictum in vna † Burſen.penſio-
nis 19. Februarij 1596. coram D. Blancheto in qua
fuit deciſum: *Procedēdum eſſe non retardata ſolutione,
quia Laurentius habebat fundatam intentionem in li-
teris,& quaſi poſſeſſione exigendi vna cum mandato de
manutenendo decrata ab auditore cameræ,&c. neq; ob-
ſtare nullitates exiſtētes ex ventre,quia ſtante quaſi poſ-
ſeſſione exigendi, diſcutiendæ ſunt in petitorio, &c. neq;
obſtare defectum clericatus, quia probatur per teſtes
nedum clericatū,ſed etiam presbyteratus,& in illegiti-
mo clericatū probari ex communi reputatione fuit reſo-
lutū coram Oradino in Taraēſina penſionis* 12. *Decēbr.*
1571.*præterea ſufficere pro diſpenſatione,quòd fuerit or-
dinatus ad clericatum per Epiſcopum,qui hoc poteſt.* c.
1.de filiis presbyterorum in 6.*ex eo enim efficitur ca-
pax penſionis,quia illegitimus ratione incapacitatis cle-
ricatus tantum excluditur à penſione,vt fuit reſolutum
coram Oriolen.in vna Oueten.penſionis anno* 1572. *&
corā Lipſio in Cæſarauguſtana penſionis* 19 *Februarij*
1590.Hæc in d.Burgen.circa quam vide Hier. Gab.
118 *conſilio* 189.*lib.*1.idem etiam † fuit reſolutum in vna
Toletana penſionis 11.Maij 1601.coram D. Locino
in qua dixerunt domini : *Dandum eſſe mandatum de
Manutenendo Roderico in quaſi poſſeſſione exigendi
penſionem,cūm de eius reſeruatione conſtet ex ſumpto li-
terarum habito ex regiſtro,quod plene probat Rota* De-
ciſ. 1. num. 1. de fide inſtrumentorum,& Deciſ. 28.
n. 1.de probationibus in antiquis, Ægidius Deciſ.252.
Creſcen. 2. de fide inſtrumentorum, Fran. Marcus
Deciſ.575. num. 1. part. 2. *& de eius quaſi poſſeſſione
ex pluribus Quitantiis factis à procuratoribus dict. Ro-
derici, antecesſori Ioannis ad computum penſionis, quæ
afficit ſucceſſorem in beneficio,*Puteus deciſ.151.lib.3.*&
fuit reſolutum in vna Mediolanen.penſionis* 11.*Decem.
præteriti coram D.Pamphilio,quas quittantias,pars ha-
buit pro legitime compulſatis,& ideo non efficit,eas non
fuiſſe recognitas: nec obſtare quod Rodericus eſſet illegi-
timus, quia cum oſtendat clericatū,non eſt incapax pen-
ſionis,ſecundum opinionem quam Rota ſeruat,quia ille-
gitimus ex eo eſt incapax pēſionis,quia nō poteſt eſſe cle
ricus* Sarnen.de annali quæſt. 21. Rota d. Deciſ. 425.
1.part. diuerſorum, Paleotus, & Gambarus ſupra:
*quicquid dicat Gigas q.*16.*& Rebuffus* de diſpenſatio-
ne ſuper defectu naraliū,*n.*48. *nec reuelare,q; penſio
eſſet reſeruata in medietate fructuum,& Rodericus per-
cepit pecunias,quia potuit iuri ſuo renūtiare* l.ſi quis in
conſcribendo C. de pactis,*tum etiam, quia illud non
fuit haditum in conſideratione in d.Mediolan.de pen-
ſione reſeruata in pecunia, quæ fuit reſoluta in fructib.*
Hæc in d.Toletana.

Sed quamuis hæc ſententia † poſſit procedere in 119
penſione,quæ daretur in ſtipendiis cum iſtius laicus
etiam capax ſit,*iuxta ſupradicta*,in penſione tamen,
quæ datur loco beneficij vera non videtur.*Gigas d.
quæſt.*16.ſequitur Rebuffus *d.tit. de diſpenſatione ſu-
per defectu natalium.nu.* 48. *& tit. de diſpenſatione ad
plura,num.*65.Nauarrus *d.conſ.*5. *de filiis presbytero-
rum & conſ.*61.*n* 3.vbi inquit quod de ſtylo curiæ re-
quiritur quod ſit legitimus,*& conſ.*63.*nu.* 5. *vbi dicit
communem de ſimonia: Et Cuchus in inſtitut.Cano.par-
nis lib.ſecundo, tit.* 8. *§. in primis, Quint.anaduennas
lib.primo,c.*6.*n.*6.*Zerola in d.praxi.* 2.*part.verbo pen-
ſionarius.* §. 1. *& Zechus de beneficiis, & penſionibus
c.*11.*num.*7.

Nec obſtat prædicta ſententia Rotæ,quæ tranſiit
in ſtylum † *iuxta dicta infra* 5.*part.c.*1.*n.* 563. nam in 120
contrarium videtur eſſe ſtylus datariæ, & cancella-
riæ, cui magis eſt ſtandum, vti magis propinquo
Papæ. Et eius organo, *vt alias dicitur infra* 4.*part.
c.*2.*n.*18.

Etenim cum cedat loco beneficij, † etiam quo 121
ad habilitates regulanda eſt tanquam beneficium.
*Nauarrus conſ.*11.*num.*2 *de temporibus ordinatio.* qui
ait,quod qui non eſt capax beneficij, non eſt etiam
penſionis,ſaltim ſecundum ſtylum curiæ,qui eſt ſer-
uandus *c.quam graui.de crimine falſi. ſequitur Zerola
d* 2.*part.verbo irregularitas.* §. 8. *& verbo penſio.§.*6.
*Sanchez de matrim. lib.*7.*diſput.*44.*numero* 9.

Quod tamen limitat ipſe Nauarrus † *conſ.*12.*n.*15. 122
de Reſcriptis in inhabilitato ad beneficia per con-
ſtitutionem pœnalem, quem ait non videri inhabi-
litatum ad penſiones.*ſequitur Gonçalez gloſ.*5.*§.*5.*nu-
mero.*26.

Sed hanc limitationem non credo † veram ex 123
dictis,cum inhabilitatus eſt generaliter, & ſimplici-
ter ad beneficia,*Rota Deciſ.*109. *lib.* 2. *part.* 3. *diuer-
ſorum,& in d.Conchen.penſionis infra adducta* 11.*part.
cap.vltimo* 2.*dubio,num.* 70.procederet,tamen in in-
habitato † ſeu priuato per ſententiam hominis,quę 124
eſt ſtricti iuris, *Sarnen.de annali quæſtione* 21. *Gigas
conſ.*142.*numero nono.Creſcen.Dec.*14.*de re iudicata.*
Flam. Pariſ. *de confiden. quæſt.quinquageſimaoctaua,
num.*58.qui ait quod penſio non venit ſub priuatio-
ne beneficiorum.

Vnde etiam ſuſpenſus à beneficio, ſimpliciter

125 ſeu generaliter † per conſtitutionem, erit etiam
ſuſpenſus à penſione, ſecus vero in ſuſpenſo per
ſententiam hominis. Et ſic procedit ſententia Sua-
rez 5.*tom.de cenſuris,diſput.*27.*ſectione prima, nume-
126 ro decimoquinto,*vbi † ait,quod ſuſpenſio à beneficio
non comprehendit penſiones, quia pœna non eſt
extendenda vltra proprietatem vocis ſine cogente
fundamento, & penſio non eſt beneficium proprie,
neque eſt ius vel ratio, quæ cogat ad hanc extenſio-
nem:&c.

Vnde etiam fit vt eadem ætas requiratur ad obti-
117 nendam † penſionem quæ ad beneficium ſaltim
ſimplex requiritur, *Zerola d.§.*. & ſic cum de iure
antiquo ad primam tonſuram,& beneficium ſimplex
requiratur ætas ſeptem annorum,*c.nullus,& ibi gloſ-
ſa verbo infanti, de tempor.ordinationum in ſext. gloſ-
ſa penultima,in capit.ſi eo tempore,de reſcriptis eodem
libro,& dicemus infra* 7.*part.capit.quarto*, eadem ætas
ad penſionem requiritur, nec minori ſeptennio pē-
ſio ſine diſpenſatione reſeruari poteſt alias eſt nulla,
*Selua de beneſ.*3 *part.quæſt.*5.*numer.*27. *Gigas quæſt.*
13.*Guerrero d.cap.*61.*verſ.eſt alia penſio.Mando.de æ-
tate minor.quæſt.*23.*Cuchus d.§.in primis.& Flam.Pa-
riſ.de reſigna.ben.lib.*6.*cap.*2. & ita fuit reſolutum in
vna Adrien.penſionis 29. Aprilis 1552. *quæ habetur
apud Caputaquen.Deciſ.*318.*par.*2.*& latius apud Gui-
dobonum Deciſ.*139.*in manuſcriptis, & refert Mando.*
118 *vbi proxime*,quamuis in vna Cathanie.penſionis 4. †
Maij 1583.coram Domino Gipſio, & antea in vna
Veneta penſionis, coram D.Robuſterio Rota te-
nuerit infantem de iure communi capacem eſſe
penſionis,cum ſit temporalis, licet de conſuetudine
ſeu ſtylo cancellariæ expreſſio infantilis ætatis for-
ſan neceſſaria ſit.

119 Hodie tamen cum per ſacrum † Concilium
Tridentinum *ſeſſ.*23.*de reformatione,cap.*6.nullus an-
te 14.annum obtinere poſſit beneficium, *vt dicetur
dicta ſeptima part.cap.*4.dicendum erit idem in pen-
ſione, & ita S.Congregatio Concilij declarauit, vt
habetur inter declarationes illius cap.1. ibi, *benefi-
cium, congregatio idem cenſuit in penſione, refert & ſe-
quitur,Sa,in ſumma,verbo beneficium n.*30. licet ſuffi-
cere ſeptennium teneat Zechus *dict.c.*11.*numer.*7.*in
principio.*

Similiter etiam reſeruatio huiuſmodi penſionis
130 facta excommunicato non † abſoluto ad effectum
conſequendi eſt nulla,*Gigas quæſtione* 14. *Rebuffus in
concordatis titul.de excommunicatis non vitandis ver-
ſiculo* 20.*Couarru.in capit.alma mater* 1.*part.§.*7.*nu-
mero* 29.*verſi.*9.*idem Cuchus ſupra Flam.Pariſ.de re-
ſigna.libro* 4.*quæſtione* 3 *numero* 48. *Vgolinus de cen-
ſuris tabula* 2. *de excomm.cap.*13 *§.*2. *numer.*8.*Enriq.
in ſumma lib.*13.*ca.*13 *§.*2. *Ludou.Lopez inſtruct.conſi.*
2,*tom.*2. *part.cap.*17. *Toletus in ſumma lib.*1.*cap.*13.*in
edit.Rom.Suarez d.*5.*Tom.diſp* 3.*ſect.*1.*num.*9.*Zechus
d.c.*11.*num.*7.*& Sayrus de cenſuris lib.*2.*cap.*5. *nume-
ro* 15.

131 Et etiam penſionarius † excōmunicatus non face-
ret ſuos, nec lucraretur redditus penſionis pro
tempore, quo fuit excommunicatus, ſicut beneficia-
tus excommunicatus non lucratur fructus beneficij,
vt dicemus 7.*part.capit.*13 *à numer.*90. *ita in terminis
Suarez de diſputatione* 13.*ſectione prima, n.*9.*& ſect.*
2.*num.*21. & fuit dictum in vna Valentina penſionis
31.Ianuar.1600. coram D.Lita in qua domini dixe-
runt.
132 *Michaelem vti excommunicatum propter † recurſum
habitum ad iudices laicos per Bullā Cœnæ Domini,præ-
tendere non poſſe mandatum de manutenendo in exa-
ctione penſionis,neque ei eſſe dandum,tum quia in illo iu-
dicio non erat reus neceſſarius, ſed actor originarius, &
ſignanter dum petit in primis,& ante omnia manutene-
ri,tum etiam quia vti excommunicatus non poteſt fru-
ctus ſuos facere.* Puteus Deciſ.1.de ſententia excom-
municationis.

Et ſic titularis non teneretur ſoluere penſio-
nem † pro illo tempore, & ſi ſolueret ignoranter, 133
poſſet repetere penſionarius,quæ ei reſtituere tene-
retur.

Quæ tamen non procedunt in † penſione reſer- 134
uata in ſtipendium,pro ſeruitio temporali,ſicuti lai-
co, *iuxta ſupra dicta*, quicquid contra teneat Suarez
*d.num.*9.& ita hoc caſu eſſet vera doctrina P.Ledeſ-
ma *in ſumma de excommunicatione* 6.*vlt.difficult.* &
alias non eſt vera.

Nec poteſt huiuſmodi penſio † reſeruari irregu- 135
lari Nauarr.*d.conſi.*63.*num.*5.*de ſimonia*,dicens com-
munem,*& conſilio* 44.*numer.*3.*de homicidio.*dicens i-
ta eſſe de ſtylo curiæ, *ſequitur Flam. Pariſ. libro* 4.
quæſt 3.*num.*57.*Vgolinus de irregularitate,c.*65 *§.*1.*nu.*
3.*Zerola d.§.*8. *&* 6. *& Sayrus de cenſuris libro* 6.*cap.*
2.*n.*22.

Verum S. Congregatio Concilij *ſuper capit.* 7. † 136
*ſeſſ.*14.*de refor.* in vna Cremonenſis cenſuit: *Hoc de-
cretum quod loquitur de incapacitate beneficiorum in
qua ſunt homicidæ,non extendi ad penſiones.* Vnde E-
man. Sa.*Verbo homicida* † *num.* 21. ait quod homici- 137
da voluntarius non eſt incapax penſionis ex Con-
gregatione Concilij, & refert etiam, Suarez *dict.*5.
*tom.diſp.*44.*ſection.*5.*ſeu* 4 *numer* 39. & ait, quod id
à fortiori habebit locum in quacunque irregularita-
te,&c.

Quæ declaratio difficultatem patitur ex dictis,ta-
men ei erit ſtandum propter † authoritatem S.Con- 138
gregationis, cuius declarationes ſunt neceſſariæ, &
habent vim legis.

Nec religioſo,qui eſt incapax beneficij ſecularis,
vt notatur † *in cap.cum de beneficio. de Præbendis in* 139
6. *& dicemus infra* 7.*part.cap.*10. poterit ſuper eius
fructibus penſio reſeruari abſq; diſpenſatione *Mā-
doſ.de ſignatura gratiæ,titul.de penſio.verſic. militibus
Hieroſolymitanis.Zechus dict.cap.*11.*num.*7.*vt Rota in
C.ſenaten.penſionis de qua infra numer.* 456. quamuis
Gigas *quæſt.*15. hoc non attingat, ſed diminute lo-
quatur.

Vnde in vna Terulen.penſionis 16. † Decembr. 140
1594. coram D.Pena Rota tenuit, quod *Penſionis
tranſlatio vigore facultatis transferendi in perſonā Ec-
cleſiaſticam facta in militem ordinis de Calatraua,eſt
nulla, cum præſuppoſito quod non habeat diſpenſationē
ad obtinendum penſiones.* Quod etiam fuit reſolutum
in eadem coram eod. 26. Iunij, & 13. Nouembris
1596. nempe quod *facultas transferendi penſionario
clerico conceſſa,in alias perſonas,intelligitur de ſimilibus
clericis.*

Tandem etiam ſicut † collatio beneficij facta 141
ordinato prima tonſura ab alieno Epiſcopo ſine
literis dimiſſoriis eſt nulla *Guidobonus, Deciſ.*99. *in
manuſcriptis, Caputaquen. Deci.*116.*part.*1. *Rebuffus
conſi.*1.*Hier.Gabr.conſi.*181. *&* 189.*lib.*2. *Flam.Pariſ.
lib.*4.*quæſt.*2.*à num.*58.*&* 82. ex eo quod ſic ordina-
tus non recipit ordinis executionem, † ſed eſt ſuſ- 142
penſus, ſaltim quo ad ſe, donec à proprio Epiſcopo
ratificetur,*cap.*1.*&* 371.*diſtinctione, &* 9.*quæſt.*2.*per
totam in cap.eos. de tempor.ordinationum libro* 6. *vbi
gl.verbo ſtatuunt. Rebuffus de nominatio. quæſtio.* 22.

nu.12.Guidobon. Caputaquen. Et Hier.Gabriel ſupra,
& Flam.Pariſ.à num.59.& 83. Rota Deciſ.731.part.1.
diuerſorum, & in vna Neapolitana, Canonicatus,21.
Maij 1586. coram D. Seraphino, in qua fuit reſo-
lutum: Non conſtare de clericatu legitimo, quando
collatum fuit non à ſuo Epiſcopo ſine licẽtia, de qua nul-
la ſit mentio inſcriptura eius, & priuatim, non autẽ pu-
blice in aliena diœceſi, & talem promotum nõ rite in ſui
præiudiciũ eſſe clericum, ſed ordinis carere executione,
Caputaquen. dict. Deciſione 126. parte 1.& quando
conſtat de malo initio, nil referre quod incedat in ha-
bitu clericali, &c. Et hodie ex ſacro Concilio Tri-
dentino ſeſſione vigeſimatertia de reformatione, capitu-
lo octauo, in fine, eſt ſuſpenſus vera ſuſpenſione, et-
iam quo ad alios, quæ irregularitatem inducat, quã-
diu proprio ordinario videbitur expedire, Mayolus
de irregularitate, libro quarto, capit. vigeſimo, numero
primo. Quidquid dicant Lapus allegat. centeſimo trige-
ſimo octauo, à numero nono. Guido Papa Deciſione
449. Probus ad Monachum in capite primo de tem-
poribus ordinationum in 6. Nauarrus conſil. 11. artic. 7.
capit. 119. de tempor. ordinandorum, & Suarez de com.
diſp. 31. ſect. 1. à numero 13. & Toletus capit. 1. verſ. 48.
verſi. tertio, & capit. 49. verſic. quarto in editione Ro-
mana, quo vltimo loco ait, decretum concilij, dict.
capit. octauo, non extendi ad primam tonſuram ex de-
claratione congregationis Concilij, numero primo,
tonſura nomine ordinis in hoc Concilio non com-
prehenditur, quod non credo, ſed S.Congregatio
declarauit, quod de omnibus ordinibus tam in ſa-
cris, quam in minoribus intelligitur, & ſic etiam
ordinati in minoribus comprehenduntur, in pœ-
na ſuſpenſionis de qua ibi, vt dicetur infra 7. part. ca-
pit. primo, numero 7. vbi vide, & omitto conſtitutio-
nem 29. Sixti V. contra male promotos, quia per
Clementem 8. eſt reducta ad terminum ſacrorum
canonum, & S. Concilij Tridentini, vt dicetur infra
ſequenti parte c. 5.

143 Sic etiam reſeruatio penſionis † tali facta eſt nul-
la Hieron. Gabriel ſupra, & Flam. Pariſ. numer. 60.
Cæſar de Graſſis Deciſ. 87. num. 4. & Rotam cenſuiſſe
collationem beneficij, & reſeruationem penſionis
tali factam non ſubſiſtere, additio Nauarri in dictis
Conſiliis contra ipſam affirmat, & in vna Cæſarau-
guſtana penſionis 9. Martij 1598. coram D.Orano
144 fuit † reſolutum, quod Clericatus ſuſceptus cum lite-
ris dimiſſoriis non proprij Epiſcopi, non ſuffragatur vt
ſibi penſio transferri poſſit, cum non eſſet ſubditus eius,
nec ratione originis, nec domicilij, nec beneficij, cap. cum
nullus de temporibus ordinan. in 6. nec refert quod
habitaſſet in domo illius Epiſcopi per decennium, quia
cum eſſet cum eo tanquam Patruo, & ſic in domo alie-
na, excludit præſumptionem, quod permanſerit cauſa
conſtituendi domicilium, &c.

Sed ſtante quod illegitimus, vel alias incapax be-
145 neficij † non ſit capax huiuſmodi penſionis abſque
diſpenſatione, dubitatur an diſpenſatus ad beneficia
abſque expreſſione penſionis, poſſit vigore huius
diſpenſationis penſionem obtinere.

In quo Gigas quæſt. 18. tenet quod non niſi cum
146 conſecutus † beneficium, ex diſpenſatione illud
poſtea reſignaſſet reſeruata ſibi penſione, quia diſ-
penſatio eſt ſtricti iuris, & non extendenda ad aliũ
caſum ſequitur Rebuffus d. tit. de diſpenſatione ad plu-
ra, num. 65. & videtur ſenſiſſe Rota in Cæſarauguſtana
penſionis.

147 Tertia Februarij 1590. coram † D.Gipſio, in qua,
Cum fuiſſet penſio reſeruata illegitimo non obſtante de-
fectu natalium, qui alias erat diſpenſatus ad obtinẽdum
vnum beneficium, penſio prætendebatur nulla, quia in
eius reſeruatione non fuerat facta mentio de prima diſ-
penſatione, nam ſi Papa ſciuiſſet primam diſpenſationẽ
non ita de facili conceſſiſſet penſionem, nec prima diſpen-
ſatio cum ſit ſtricte interpretanda, erat extendenda ad
penſionem, nihilominus tamen fuit reſoluta penſionẽ eſſe
validam, præcipue ex clauſula, quod diſpenſationes o-
ratoris haberentur pro expreſſis, quæ erat poſita tam in
prima quam in ſecunda gratia qui habet vim expreſſio-
nis. Butrius conſil. 2. Ita in d. Cæſarauguſtana, quod
Gigas q. 19. ait procedere etiam † ſi eſſet diſpenſatus 148
ad beneficia cum cura, & ſine cura, & alia quæcun-
que beneficia, & Rebuffus, d. tit. de diſpenſatione ſu-
per defectu nataliũ. n. 19. etiamſi eſſet diſpenſatus ad
beneficia, etiam quæcumque generaliter, dicit tamẽ
Rebuffus ibi quod forte contrarium eſt verum, vt
alibi dicet, & Zechus, dict. ca. 11. num. 7. ait quod non
ſat eſt, quod ſit diſpenſatus ad beneficia cum cura, &
ſine cura, niſi addatur, & quodcunque aliud bene-
ficium.

Verum Gigas in dict. quæſt. 19 in † fine dicit, quod 149
præmiſſis non obſtantibus, ſi eſſet iudex iudicaret
ſemper illegitimum diſpenſatum quo ad ordines, &
beneficia eſſe capacem Eccleſiaſticæ penſionis, & i-
dem tenet Rebuffus dict. titulo de diſpenſatione ſuper
defectu natalium numer. 82. Quod † mihi placet, nam 150
cum non ſit alia ratione incapax penſionis, niſi quia
cedit loco beneficij, diſpenſatus ad beneficia, erit et-
iam conſequenter diſpenſatus ad penſionem, nec
hoc eſt extendere diſpenſationem. Et oppoſita ſen-
tentia, † ſolum erit vera in diſpenſato ſpecialiter ad 151
certum beneficium argumento eorum, quæ tradit
Tiraq. in l. boues. §. hoc ſermone. ff. de verborum ſignifi-
catione, n. 36.

Vnde diſpenſatus ad beneficium ſi conſequatur
penſionem, † conſumet per eam ſuam diſpenſatio- 152
nem. Nam ea licet ſit ad beneficium † incertum, & 153
in communi intelligitur de primo, c. 1. §. 1. de filiis
presbyterorum, lib. 6. c. non poteſt, de præbendis, eodem
li. Archidiaconus in d. c. 1. ad finem, vbi id dicit pronũ-
ciaſſe Bonifacium Papam Lap. Anchar. q. penul. Domin.
n. 3. & Francus n. 12. ibi Rota deciſ. 1. de filiis Presbyt. in
nouis. Bellamera deciſ. vlt. & conſi. 32. Feli. in c. ſi. de tre-
gua & pace nu. 4. Rebuffus d. tit. de diſpenſatione ſuper
defectu natalium, n. 83 & in concordatis in forma man-
dati, verbo diſpenſationum. Tiraquellus d. §. hoc ſermo-
ne, à n. 29. Rofinus de beneficiis c. 13. à n. 36. Achilles de-
ciſ. 285. ſeu 1. de conceſſione præbendæ, Mando. conſi. 2. n.
3. & Nauarr. conſi. 9. de præbendis.

Licet contra teneant Monachus, num. 11. † & Ioan. 154
And. in d. c. 1. & Gambarus de officio legati lib. 7. à nu-
mero 237. ad 241. & lib. 10. num. 222. Quem vide in c.
vnico de rerum permutatione in 6. n. 79. & 80. & En-
riq. in ſumma lib. 13. c. 57. §. 5. & lib. 14. c. 8. § 10. gloſſa.
C. quod dicit æquius, Mandoſ. d. conſi. 2. num. 90. &
ſatis probabile Th. Sanchez de matrim. lib. 8. diſp. 31.
n. 11. qui alios citat.

Et penſio habet vicem beneficij, & cedit † loco 155
beneficij, ad quod erat diſpẽſatus, & ita ſentit Rebuf-
fus d. nu. 82. & 83. & audiui ita dixiſſe Illuſtriſſimum
Cardinalem Contarellum datarium Gregorij XIII.
peritiſſimum & integerrimum, nempe, per conſe-
cutionem penſionis conſumi diſpenſationem ad be-
neficia.

Ex quo falſum videtur, id † quod dicunt Gigas 156
d. q. 18. in fin. & Rebuffus, titulo de diſpenſatione ad
plura, numer. 65. quod ſi diſpenſatus ad beneficium,
illud

illud conſequatur, & poſtea reſignet reſeruata pen-
ſione ſuper eius fructibus, poteſt illam habere, quia
ſi potuit retinere totum beneficium, ergo & illius
partem, ſcilicet penſionem, cum idem iuris ſit de to-
to ac de parte.

Nam hæc ratio nihil valet, penſio etenim non
157 eſt pars † beneficij, ſed ius quoddam ſeparatum, &
formale de per ſe diſtinctum ab ipſo beneficio, vt
ſupra dictum eſt, numero 49. & contrarium videtur te-
nere ipſe Rebuffus, d. tit. de diſpenſatione ſuper defe-
ctu natalium, n. 83.

In diſpenſato tamen ad beneficia in plurali, pro-
158 ut Gigas loquitur † erit vera iſta ſententia alia ra-
tione, nempe, quia effectus illius diſpenſationis non
extinguitur in 1. Oldradus conſilio 215. Tiraquellus ſu-
pra, numero 18. & Nauarrus conſilio 26. de præbendis,
atque ideo virtute talis diſpenſationis poterit obti-
nere penſionem ſibi reſeruatam in reſignatione, iux-
ta dicta.

159 Sed an Epiſcopus poſſit cum † illegitimo diſpen-
ſare ad penſiones, ſicut poteſt ad beneficia ſimplicia,
capit. primo, de filiis presbyterorum in 6. de quo infra 7.
parte cap. ſecundo. exiſtimo indiſtincte quod ſic, dum-
modo non ſit ſuper beneficio paterno, propter decre-
tum Concilij ſeſſion. 25. de reformat. capit. decimoquinto.
Quamuis Gigas quæſtione 17. diſtinguat, quod in ca-
ſibus in quibus poteſt illam imponere, poteſt diſpẽ-
ſare, in aliis vero non, quem refert Rebuffus d. titul. de
diſpenſatione ſuper defectu natalium n. 7. & ſequuntur
Quintanaduennas d. lib. 1. c. 6. num. 6. & Zechus d. cap.
1. n. 9.

Vltimo inferri videtur penſionem non facere
160 ſpolium, nec penſionarium † iure prohiberi teſtari
de redditibus penſionis, &c. cum non ſit beneficium
Gigas quæſtione 52. Couarruuias in capit. cum in officiis,
numero ſexto ad fin. de teſtament. Quintanaduennas
libro ſecundo Eccleſiaſtico, numero 7. Menochius de ar-
bitrariis caſu 172. in additione, num. 12. & 13. & Zerola
in praxi Epiſcopali 2. part. verbo penſionarius § 25. &
verbo ſpolium. § 15. Burſatus conſi. 178. ex numero 27.
ad 37.

161 Nihilominus tamen verius eſt † quod penſio æ-
quiparatur beneficio in materia ſpoliarum & facul-
tatis teſtandi, & diſponendi de redditibus, ex quo
datur loco beneficij, vt per Reduanum de ſpoliis Ec-
cleſiaſticis, §. ex his, & de rebus Eccleſiæ rubric. 33. quæ-
ſtione prima ad finem. Nauarrum de redditibus quæſt.
1. monito 32. numero 2. & 3. & de ſpoliis 8. numer. octauo.
per conſtitutionem Pij quinti, quam ibi explicat, & Mo-
linam de iuſtitia. 1. tomo tractatione 2. diſputatione
145.

§. 1.

De diffinitione penſionis

SVMMARIA.

Diffinitio penſionis tradita per Gigan. numero 162.
quæ parum differt à diffinitione Corraſii numero
163.
Defenditur ab impugnationibus Rebuffi, numero 164.
non placent diffinitiones Gambari, & Rebuffi, numero
165.
Diffinitio Gigan. diſplicet. Nauar. n. 166 eius diffinitio
quæ non placet, n. 167.
Diffinitio Vgolini, n. 168. & Toleti. n. 169.
Melior diffinitio, num. 170.
Penſionarius tenetur pro rata ſoluere ſubſidium & ex-
cuſatum, & alia onera impoſita reſpectu fructuum, n.
171. niſi penſio ſit reſeruata libera, & exempta ab om-
ni onere, n. 172.
Exemptio in ſubſidio, & excuſato ſolum durat pro illo
quinquennio, n. 173.
Reſolutio Rotæ, n. 174.
Contributio ſubſidij, & excuſati per penſionarium fie-
ri debet habita ratione veri valoris beneficij, & quan-
titatis quam titulans ſoluit, numero 175. 176. &
177.
Dimiſſo beneficio non tenetur quis ad ſolutionem penſio-
nis, nec ad cautionem bancariam promiſſam, etiamſi
ei conſenſerit, & ſe obligauerit in forma cameræ, & cũ
iuramento, n. 178. & ceſſat obligatio fideiuſſorum, nu.
181 & etiam ſi reſignatio ſit nulla ſi reſignatarius poſ-
ſidet, n. 182.
Reſolutiones Rotæ, n. 179. & 180.
Intruſus & poſſidens beneficium ſine titulo tenetur ad
ſolutionem penſionis enim non verum titulum ha-
bens, dict. numero 187. Permutans, & optans bo-
na retento titul. beneficij tenetur ad penſionem, num.
183.
Reſignans tenetur ad ſoluen. penſionem ſtante clauſula,
quod non poſſit reſignare in fauorem alicuius, niſi fa-
cta penſionario intimatione, ac facta obligatione per
reſignatarium, n. 184. & 185.
Stante clauſula, quod alias reſignatio cenſeatur facta in
fauorem penſionarij nihilominus, reſignatio eſt valida
ſi ille non egit ad beneficium 186.
Huiuſmodi clauſula non ſolet hodie concedi, niſi in pen-
ſionibus pro Palatinis, numer. 187. vbi ponitur clau-
ſula.
Beneficio vacante, penſio ſecunda eſt ex fructibus ab œ-
conomo, num. 188. & ſequeſtrato beneficio à ſequeſtro,
n. 189.
Penſio ſoluenda eſt inter anteceſſorem, & ſucceſſorem in
beneficio pro rata temporis, quo quis poſſidet, & gau-
det fructibus, n. 190.
An ſucceſſor in beneficio teneatur ſoluere penſiones de-
curſas tempore anteceſſoris, nu. 191. vſque ad 202. re-
ſoluitur, teneri, ſi facta fuerint diligentiæ contra præ-
deceſſorem, alias non, de ſtylo Rotæ licet in rigore,
& puncto iuris teneatur, licet non factis diligen-
tiis.
Sufficiet facere diligentias contra hæredes, & bona præ-
deceſſoris, n. 203.
Penſionarius tanquam creditor præfertur Eccleſiæ Ca-
thedrali in Pontificiali, & ornamentis pro penſio-
nibus debitis ab Epiſcopo defuncto, numero 204. &
205.
An penſio conſtituta ſuper fructibus, & diſtributionibus
præbendæ, pro tempore vacationis ſeu quo beneficiatus
non lucratur, ſit ſoluenda à capitulo, num. 206. vſque
ad 220.
Suppoſita parte affirmatiua, an obligatio ſoluendi pen-
ſionem, incumbat ſolum capitulo, an vero etiam ſingu-
laribus de capitulo, pro parte quam percipiunt, n. 221.
vſque ad 225. vbi diſtinguitur.
An excommunicatus ſeu ſuſpenſus, qui non percipit fru-
ctus beneficij, teneatur de ſuo ſoluere penſionem an ve-
ro ſit ſoluenda ex fructibus, n. 226. vſque ad 230. re-
ſoluitur ſoluendam ex fructibus.
Excommunicatus tenetur ratione beneficij recitare licet
non percipiat fructus, n. 231. & 232.
Penſio debet ſolui in loco beneficij, niſi aliud in reſerua-
tione expreſſum ſit, n. 233.

Si penſionarius, aut eius procurator, non eſſet ibi aut alias in loco deſtinata ſolutionis, penſionem debens non eſſet in mora ſeu culpa, num.234. quamuis ad ſciendum verum ille reperiatur, quia erat forenſis deberet fieri proclama, & ad effectum clauſula ſine retardatione depoſitum, num.235.

Penſionarius praferetur in fructibus benef. quibuſuis creditoribus, num.236.

Habens beneficium penſione grauatum non vtitur beneficio capit. Oduardus quo ad penſionem, numero 237.

In reſtitutione fructuum facienda per condemnatum, habenda eſt ratio, & detrahenda quantita. penſionis antiqua ſoluta, licet non illius quam ipſe conſenſit, num.238.

Penſio extinguitur morte penſionarij, num. 239. nec poteſt transferri niſi quando adeſt clauſula transferendi, num.240.

Clauſula transferendi, non cenſetur per quaſcumque clauſulas generales conceſſa, niſi ſpeciali mentione facta num. 241. & à ſolo Papa concedi poteſt, numero 242.

Clauſulam facultatis transferendi, & formam huiuſmodi tranſlationis qui ponunt, num.243.

Huiuſmodi tranſlatio, iuxta clauſulam facultatis fieri debet coram perſona in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta, & poteſt fieri coram Canonico Cathedralis Eccleſia, num.244.

Non poteſt fieri coram Canonico Eccleſia Collegiata, numer.245.

Poteſt fieri per procuratorem, num.246.

Clauſula transferendi, intelligitur de prima dumtaxat; num. 247. vbi ponitur Deciſ. Rota, ſicut etiam facultas retinendi penſionem, non obſtante matrimonio intelligitur de 1. nu.248.

Per tranſlationem inualidam non conſumitur facultas transferendi, num.249.

An litera facultatis transferendi debeant praſentari coram iudice, remiſſiue, num.250.

Penſio etiam transfertur in alium de conſenſu penſionarij, & eam ſoluentis authoritate Papa num.251.

Transfertur etiam in vim priuilegiorum militum S. Petri, & S. Pauli, & aliorum officialium, n.252.

Sed iſta priuilegia ſunt reuocata per Pium 5. num.253. priuilegium Lauretanorum, num.254.

Per tranſlationem extinguitur prima penſio & noua creatur, n.255. reſol. Rota, num.256.

Alia reſolutiones Rota. 257.

In tranſlatione penſionis, non habet locum regul. de infirmis, numero 258. nec conſtat de publican. numer. 259.

Alia de materia tranſlationis remiſſiue, n.260.

Penſiones reſeruata in perſona, & capite vnius, ad commodum tamen alterius, per cuius obitum exſpirent, n. 261. cum ſeqq. reſoluitur exſpirare pro morte vtriuſque.

Reſeruatarius in cuius perſona fuit penſio reſeruata an poſſit valide eam transferre, & caſſationi conſentire, etiam ſine conſenſu eius in cuius commodum eſt, num. 268. & 269. reſoluitur affirmatiue.

Probatio ad cuius commodum, & contemplationem ſit penſio reſeruata, ſumitur ex libro dataria, num. 270. Deciſ. Rota num.271. & 272.

162 VIſio quod penſio non eſt beneficium, oportet videre quid illa ſit, & quidem Gigas *quaſtio. prima; num. primo.* ex Cardin. & Imola eam ſic diffinit, quod eſt certa portio ex aliqua menſa vel beneficio, ex cauſa ad tempus non in perpetuum ſeparata, *quam diffinitionem ſequitur Zechus de beneficiis & penſionibus cap. 11. num. 1. aliquibus additis.* Et parum differt ab ea quam tradit Corraſius *de beneficiis. 1. parte cap.*
4. num. 6. nempe † quod eſt moderata quędam por- 163
tio ex redditibus beneficij, authoritate ſuperioris ad tempus ſeparata per modum quantitatis, & cum cauſa alteri aſſignata.

Sed illa diffinitio non placet † Rebuffo, *de pacifi-* 164
cis poſſeſſ. num. 112. alias 96. 1. ex eo quod non conuenit penſioni perpetuæ, quæ conſtituitur vicario perpetuo, vel alteri: ſed reſpondetur, quod iſta non eſt penſio de qua agitur in propoſito. Secundo, quia conuenit aliis à definito, nempe quæ datur in titulum beneficij, & tamen non eſt penſio, prout hic accipitur, ſed *vt inquit Gigas ibi numero* 5. per illud verbum, ad tempus, diffinitio iſta non conuenit beneficio, quod regulariter eſt perpetuum.

Ex aliis etiam eam impugnat Gambarus *de offi-*
cio legati † lib. 6. à num. 9 quæ tamen non multum 165
vrgent, & eius diffinitio quam *ibi* tradit, *numero* 12. non eſt bona, ſicut nec ea quam tradit Rebuffus *ſupra, num. 113. alias* 97. cum qua concordat diffinitio Ioannis Nicolai Delphin. *de iure patronatus, libro* 1. *num* 61.

Adhuc tamen prædicta diffinitio diſplicet Na-
uarro † *conſi. 63. num. 6. de ſimonia, & in manuali cap.* 166
25. num. 111. ex eo quia conuenit etiam ſtipendiis, quæ conſtituuntur etiam laicis, ex fructibus menſæ vel beneficij, vlterius, quia ſicut beneficium non eſt fructus qui percipiuntur ex illo, ſed ius illos percipiendi, penſio non eſt certa portio fructuum, ita menſę vel beneficij, ſed potius ius percipiendi illam.

Vnde ipſe aliter diffinit dicens, quod penſio Ec-
cleſiaſtica † prout in hac materia capitur, eſt ius non 167
temporarium, ſed ſpirituale aut ſpirituali annexum, non antecedenter, vt ius patronatus, ſed dependenter aut conſequenter, inſtar beneficij. Sed reuera iſta diffinitio in parte videtur ſuperflua, ſeu prolixa, & in parte diminuta.

Vgolinus vero *de ſimonia † tabula prima de ſimonia* 168
genere cap. 28. §. 3. num. 3. ſic diffinit, quod penſio hæc, eſt ius quoddam ſpirituali annexum: quo quis pecuniam ſeu fructus ex beneficio aliquo Eccleſiaſtico conſequitur.

Et Cardinalis Toletus *in ſumma † libro 5. capite* 169
82. ſic deſcribi poſſe ait, quod eſt ius percipiendi fructus ex alieno beneficio, in qua diffinitione comprehendit penſionem ſpiritualem, & temporalem.

Ex quibus diffinitionibus præſertim Gigantis,
† Corraſij, Nauarri, & Vgolini poteſt confici melior 170
diffinitio, dicendo, quod eſt ius ſpirituale ſeu illi annexum inſtar beneficij percipiendi certam portionem ex fructibus menſę vel beneficij ad tempus. Quę diffinitio declaratur, & comprobatur ex ſupradictis.

Ex qua diffinitione infertur primo, quod cum
penſio apponatur † ſuper fructibus, & redditibus be- 171
neficij, penſionarius tenebitur pro rata penſionis, ſoluere ſubſidium & excuſatum, & alia onera impoſita reſpectu fructuum beneficij, *Gigas quaſtion. 38. 59. 66. & 90. & conſilio 117. ſeu reſponſo octauo, de penſionibus. Rebuffus de pacificis poſſeſſoribus numero 138. alias 120. Gambarus de officio legati libro ſexto, quaſtione 5. ex numero 207. Nauarrus conſil. 1. de Eccleſiis adificandis Velaſcus de iure emphyteut. quaſtione 17. num.*

17. numero 9. Ioannis Garcia de expenſis, & meliorationibus capite 11. numero 58. Mobedanus Deciſion. 4. de locato alias 234. Puteus 386. libro 2. Marche. *de commiſſio. parte 2. capite 4. de commiſſione appellatio. numero 49.* qui ait, quod cum penſionarius ad ea onera teneatur pro concurrenti quantitate, rector illa ſoluens retentione pro rata vti poterit, *Decius conſilio 156. Caccialupus, quaſtione* 17. nec eius occaſione debet dari clauſula ſine retardatione ſolutionis penſionis, &c. & *Rota Deciſ. 298. num. 2. p. 1. diuerſorum, & in Aſculana penſionis de qua infra numero* 174.

Quod procedit niſi penſio ſit reſeruata libera,
172 & exempta ab omni onere, † quia tunc onus pertineret in totum ad rectorem ſeu titularem beneficij, *Gigas dict. quaſtione 38. 59. & 90. & d. Conſ. 117. ſeu reſponſ. 8. Nauarrus Ioann. Garcia, & Marche. ſupra de qua clauſula vide Gambarum ſupra à numero 216. Mobedanum d. Deciſ. 4. & Puteum. d. Deciſion. 386. & Flam. Pariſ. de reſignatione lib. 2. quaſtione 2. num. 135.*

Quæ tamen exemptio in ſubſidio, & excuſato, ſo-
173 lum durat pro illo † quinquennio, nam in ſequenti ſolet derogari huiuſmodi exemptionibus, & clauſulis in concordia, quæ ſumitur inter Regem, & ſtatum Eccleſiaſticum & confirmationem illius, vt in vna Toletana penſionis ſiue excuſati, 20. Nou. 1581. coram D. Cantucio, *qua eſt ſecunda parte diuerſorum Deciſ.* 161. quæ eſt videnda in propoſito.

Et alias in vna Aſculana penſionis 17. Februarij
174 1586. † coram D. Pamphilio fuit reſolutum: *Penſionarium teneri contribuere pro rata ſua penſionis in oneribus per religionem Hieroſolymitanam impoſitis ſuper fructibus, ſuper quibus eſt reſeruata* ex Gigante, dict. quæſtione 59. *non obſtante clauſula exemptionis ab omni onere, quia hac exemptio fuit ſublata per conſtitutionem Gregorij 13. vt in d. Toletana excuſati, &c.*

175 Penſionarius autem, quatenus † teneatur ad contributionem ſubſidij, & excuſati, ea fieri debet, habita ratione veri valoris beneficij, & eius quantitatis, quam titularis reuera ſoluere tenetur iuxta modernam taxam factam pro exactione ſubſidij, & excuſati, ita fuit reſolutum in vna Salamantina prætenſi defalcus ſubſidij, & excuſati, 12. Maij 1595. corā D. Seraphino, & patet ex breui ſubſidij Pij 5. 21. Maij 1571.
176 vbi ſic habetur: *Itaq; quicū; fructus, redditus,* † *& prouentus, iura, obuentiones, emolumenta ſibi loco penſionum annuarum, ac etiam penſiones annuas ſibi ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & prouentibus, iuribus, obuentionibus, emolumentis, & diſtributionibus, etiam ſub quibuſuis exemptionibus, & immunitatibus à ſimilibus vel diſſimilibus oneribus genere reſeruatas, & aſſignatas habentes, & percipientes pro Rata veri valoris Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum ſuper quibus penſiones huiuſmodi reſeruata, & aſſignata fuerant, contribuere tenerentur.* Nec huic contradicit
177 Gigas *conſilio 119. ſeu reſponſo 10. de penſionibus,* † quāuis commiſſarius generalis harum gratiarum, aliter ſeruet, nempe præcipiendo defalcari iuxta valores factos in qualibet diœceſi, & milliaria, ad eam ſpectantia.

178 Secundo ex dicta diffinitione † infertur, quod cum penſio imponatur ſuper fructibus & redditibus beneficij, illo dimiſſo ſiue per reſignationem etiam ex cauſa permutationis, ſiue per optionem, ſiue per aſſecutionem alterius incompatibilis, vel alias, non tenetur quis amplius ad ſolutionem penſionis, nec ad cautionem Bancariam promiſſam, niſi remaneat in detentatione, etiam ſi ei conſenſerit, & ſe obligauerit in forma cameræ & cum iuramento ad eam ſoluendam. *Gambarus dict. libro 6. 8. & 9. quaſtione, ex num 405. & 421. Mandoſ. d. ſignatura gratia titulo de penſionibus, verſiculo, quia reſignans beneficium, & ſequenti. Mobedanus Deciſ. prima de renunt. alias ſecunda, & Deciſion. 14. de locato alias 195. Burſatus conſilio 361. libro 4. & Flam. Pariſ. dicens communem de reſignatione libro 1. quaſtione 8. & libro 6. quaſtione 2. numero 148. & ſequentibus, & libro 10. quaſt. 8. num. 26. & 27. & Gigas quaſtione 63. numero 1. & 2. & Gonçalez gloſſ. 34. à num. 45.*

Et ita in vna Præneſtina & Senenſ. penſionis 10. 179
Ianuarij 1558. coram D. Quiroga fuit reſolutum. *Obligantem ſe in forma camera de ſoluenda penſione impoſita ſuper beneficiis per eum obtentis, non teneri ad ſolutionem pro beneficiis, poſt obligationem reſignatis, quia obligatio eſt facta propter fructus beneficiorum.* Roma. conſilio 417. Tiraquellus in tract. ceſſante cauſa verbo promiſſionis num. 217 parte prima.

In qua tamen cauſa coram † eodem 20. Maij, & 180
prima Iulij eiuſdem anni fuit reſolutum: *Quod quāuis non liceat conſtituere penſionem priuatim ſine authoritate Papa, nec augere* Decius Conſil. 141. *poteſt tamen qui reſignauit beneficium, ſuper quo erat impoſita penſio, obligare ſe poſt reſignationem ad ſoluendam penſionem, quia non prohibetur quis fideiubere pro alio, & obligare ſe pro re aliena, &c.* Refert, & ſequitur Flam. Pariſ. *d. libr. prim. quaſt. 8. numer. 16. & 17.*

Quæ illatio ampliatur primo, † vt etiam ceſſet 181
obligatio fideiuſſorum datorum *Mobedanus Deciſ. 6. de locato alias 237. Flam. Pariſ. d. lib. 1. quaſt. 8. numero 10.*

Secundo ampliatur vt procedat † etiam ſi reſi- 182
gnatio ſit inualida, & nulla ſi reſignatarius poſſidet *Mobedanus Deciſ. 30. de renunti. alias 216. Burſatus ſupra num. 25. & Flam. Pariſ. d. quaſt. 8. num. 44.* nam & intruſus, & poſſidens beneficium ſine titulo, ex quo percipit fructus, ſuper quibus penſio eſt reſeruata, tenetur ad eius ſolutionem, non autem beneficiatus verum titulum habens *Gigas conſ. 138. ſeu reſponſo 29. Burſatus ſupra n. 19. Rota Deciſ. 699. num. 1.*
part. 1. diuerſorum. limitatur tamen † vt non procedat, 183
quando quis retento titulo beneficij, ſuper cuius fructibus penſio eſt impoſita, permutat eius bona pro aliis bonis ſeu præbendis, quæ ſubrogantur in locum bonorum dimiſſorum, nam is tenetur ad penſionem, *vt fuit reſolutum in vna Valiſoletana penſionis 1. Ma. 1602. coram D. Pamphilio & tradit Gonçalez d. gloſſ. 34. n. 48.* ſicut qui retento primo tit. Canonicatus, & præbendæ optaret alia bona pro præbenda temporali *Gigas quaſt. 63. numero 3. & 4. & Gonçalez ſupra num. 46. & 47. & conducit quod dicitur 5. parte cap. 1. numero 469.*

Limitatur tandem vt non procedat, † quando in 184
reſeruatione penſionis eſt clauſula, vt is qui penſionem conſenſit, non poſſit in fauorem alicuius beneficium reſignare, niſi prius facta penſionario intimatione, ac facta ſimili obligatione per reſignatarium, de ſoluenda penſione cum omnibus, & ſingulis clauſulis, & cautelis, &c. Quam clauſulam ſæpe concedi ſolitam atteſtatur Mandos *ſupra, quem refert Flam. Pariſ. d. lib. 6. quaſt. 2. n. 148.* ſtante huiuſmodi clauſula ex qua reſignatio aliter facta non valeret in
præiudicium penſionarij. Sicut alienatio † rei ſpecia- 185
liter hypothecatæ cum pacto de non alienando, non valet in præiudiciū creditoris. *l. ſi creditor. §. fin. ff. de distract. pignorum. l. fin. tit. 5. part. 5. Ioan. Gutierrez in*

l. nemo poteſt. ff. de legatis. 1. ex num. 28. Creſcen. Dec. 1. de Pignor. & plures relati per Valdes in additio. ad Rodericum Suarez in l. poſt rem iudicatam in declaratione legis regni 1. limitatione num. 5. & 13. Reſignans tenetur adhuc ad ſoluendam penſionem, ac ſi non reſignaſſet, & inſuper in d. clauſula ſolebat addi quod alias reſignatio cenſeatur facta in fauorem penſionarij, vt per Flam. Pariſ. *li. 3. quæſt. 4.* qui recte, ait, quod
186 nihilominus † reſignatio facta abſque prædicta intimatione, eſt alias valida, ſi ille cui facienda erat intimatio, non egit ad beneficium, vt fuit reſolutum in vna Abulen. Archipresbyteratus de menſe Nouembris 1555. coram D. Frantucio, vt habetur Deciſ. 232. diuerſorum, in manuſcriptis, ad *legem filio præterito. ff. de iniuſto rupto, & Puteum Deciſ. 8. lib. 2.*

187 Sed hodie huiuſmodi clauſula nõn † ſolet concedi, niſi in penſionibus pro Palatinis, & aliis gratis Pontifici, in quibus apponitur ſequens clauſula ampliſſima: *Quodque tam ipſe. N. quam quicunque alij in dicto Canonicatu. & præbenda quomodocunque, ſucceſſores pro ſolutione pẽſionis per præſentes reſeruatæ, & pro indẽnitate, & releuatione. A. penſionarij, & translatariorum prædictorum ſeſe ac ſuos hæredes, & ſucceſſores ſuaque & eorum bona, quæcunque ac fructus, aliaque huiuſmodi in ampliori forma cameræ Apoſtolicæ. N. videlicet ex nunc ſucceſſores vero quilibet prædicti infra bimeſtre à data prouiſionis tam ordinaria, quam Apoſtolica authoritate, cui quam factæ computandum valide, & efficaciter obligare, ac cautionem Bancariam idoneam ad arbitrium. A. & translatariorum prædictorum ſufficientem ad Triennium duraturam & 3. quoquam anno, & per ſex menſes ante finem eiuſque Triennij, quoad reſeruatio penſionis per præſentes reſeruatæ prædicta durauerit, renouandam in curia prædicta, & propterea duos vel plures Romanæ curiæ officiales, vel alios fideiuſſores ipſam curiam actu ſequentes idoneos, qui etiam cuicunque N. & ſucceſſorum prædictorum obligationi huiuſmodi prorſus accedentes vti principales, & inſolidum ſeſe ac ſuos hæredes, & ſucceſſores ſuaque & eorum bona quæcunque ac fructus aliaque huiuſmodi in eadem forma cameræ Apoſtolicæ efficaciter omnino obligent, ac ipſis officialibus ſeu fideiuſſoribus aut Bancario, qui cautionem præſtiterit vel eorum quocunque decedente vel ab vrbe recedente, aut ſua officia dimittente, vel amittente aut conditionem deteriorante alios, idoneos Bancarium ſeu Bancarios, & officiales, qui ſimiles obligationes etiam de renouando inſolidum, & principaliter, faciant, hic in curia præſtare teneantur, & ad id cenſuris Eccleſiaſticis etiam executione procedendo cogi poſſint. Quodque nec. N. nec omnino vllus ſucceſſorum prædictorum Canonicatuum, & præbendam quæ dictos etiam pure, libere ac ſimpliciter in manibus ſanctitatis veſtræ, ſeu pro tempore exiſtentis Romani Põtificis, aut loci ordinarij, aliaſve quomodolibet reſignare ſeu dimittere, aut iuri ſibi in illis vel ad illos quomodolibet competenti, cedere ſeu deſuper cum aliquo concordare poſſit, neq; etiam de illis prouiſio ſeu commenda cuiquam ſiue Apoſtolica ſiue ordinaria vel alia authoritate etiam motu proprio valide fieri queat, niſi ille, vel illi cui ſeu quibus Prouiſio, ſeu commenda de illis facta fuerit, ſimiliter ſeſe ac ſuos hæredes & ſucceſſores, ſuaque, & eorum bona quæcunque, ac fructus aliaque huiuſmodi obligauerint ſimileſque cautiones, & officiales ac fideiuſſores ſuffecerint, & renouare fecerint, alioquin ſemper tam. N. & eius ſucceſſores præmiſſa etiam ſuo tempore legitime adimplentes, quam eorum omnium hæredes, cautiones, officiales, ac fideiuſſores eo vſq; obligati fuerint, & remaneant, donec per tunc ſucceſſores præmiſſis omnibus ſingulatim, & abſolute ſatisfactum erit, quodque niſi ille cui de dicto Canonicatu, & præbenda etiam ex vacatione huiuſmodi pro tempore tam in Romana curia, quam extra eam vt præfertur prouiſio ſeu commenda facta fuerit, præmiſſis vt præfertur omnino ſatisfecerit cum effectu, quæuis collationes, prouiſiones, commendæ, & aliæ diſpoſitiones huiuſmodi in fauorem A. & translatariorum prædictorum, eo ipſo factæ ſint, & eſſe cenſeantur, ac A. & translatarij prædicti, tunc eorundem Canonicatus, & præbendæ poſſeſſionem literarum ſuper præſentibus conficiendarum vigore aſſequi, eo ipſo, & abſque alia iudicis declaratione, & miniſterio Canonicatum, & præbendam prædictos, quoad vixerint, retinere libere & licite valeant.*

Tertio ex dicta diffinitione infertur, beneficio vacante † vel quaſi penſionem ſoluendam, & ex 188
fructibus eius ab œconomo ſeu adminiſtratore, *Gigas, quæſtione 65. Burſatus dicto conſilio 361. numero 24. Ioann. Gutierrez canon. quæſtione libro primo capit. primo numer. 116. Flam. Pariſ. d. lib. 1. quæſtione 8. numero 23.*

Similiter ſequeſtrato beneficio † penſio ſoluenda 189
eſt à ſequeſtro *Gigas quæſt. 72.*

Quarto ex dicta diffinitione † infertur penſionem 190
ſoluendam eſſe inter anteceſſorem, & ſucceſſorem in beneficio pro rata temporis, quo quis poſſidet beneficium, & gaudet fructibus, non habita conſideratione temporis, quo erat ſoluenda, quod fuit vel non maturatum, *Mohedanus Deciſione ſexta de locato. alias 237. & Flamin. Pariſ. dicta quæſtione 8 numero 51.* ita fuit reſolutum in vna Romana penſionis 22. Iunij 1598. coram D. Pena, quod etiam fuit dictum in vna Cæſarauguſtana penſionis 20. Aprilis 1592. coram D. Pamphilio *de qua infra n. 200.*

Et an ſucceſſor in beneficio † teneatur ſoluere 191
penſiones decurſas tempore anteceſſoris, difficilis eſt quæſtio, in qua Gigas *quæſtione 39. 40. 43. & 51. numero 29.* poſt Francum *in capit. fin. §. fin. numero quarto de officio ordinarij in ſexto*, docet teneri in omnibus caſibus in quibus anteceſſor illam ſoluere tenebatur, cum ſit onus reale, cum quo beneficium tranſit, & dicit ita in facto obtinuiſſe in ciuitate Venetiarum, & eſſe tunc in electione penſionarij agere, vel contra hæredem defuncti ſiue ipſum anteceſſorem viuentem, vel contra nouum beneficij poſſeſſorem, qui contra illos habebit recurſum, pro eo quod ſic ſoluerit, conſulit tamen, quod potius agat contra poſſeſſorem beneficij quam contra hæredem, quia contra poſſeſſorem cui literæ intimatæ fuerint procedi poteſt executiue, contra hæredem vero non niſi via ordinaria. Sicut etiam per hæredem penſionarij contra rectorem beneficij agitur via ordinaria, *idem Gigas quæſtione 45. numero ſexto ſequuntur Guerrero, capit. 61. numero 14. Valaſcus de iure emphytheotico quæſt. 17. numero 19. Ioann. Garcia de expenſis & meliorationibus capit. 11. numero 54. Burſatus dicens probabiliorem, & communiorem dicto conſilio 361. à numero 20. Nauarrus conſilio primo, numero quarto, & conſil. ſecundo, numero tertio & quinto de ſolutionibus dicens receptiorem, & ſtylum curiæ id habere Ioann. Gutierrez dicto capit. primo numero 111. & ſequentibus dicens veriorem, & communem. atque proinde tenendam in iudicando & conſulendo, & Vincent. de Franchis Deciſione 107. numero 15. & 16. Quintanaduennas libro primo, capitulo octauo, numero quinto, & libro ſecundo numero 44. Surdus conſilio 254. numero 19. Salcedo prima parte Deciſione 149. Zerola in praxi*

praxi Epiſcopali ſecunda parte verbo penſio. §. ſeptimo, & verbo penſionarius. §. primo & Zechus de benef. & penſio. capitulo 11. numero octauo, verſiculo tertio, capitulo 13. numero octauo, verſiculo hinc infertur, & Simon de Pratis de interpretatione vltim. volunt. libro quarto, dubitatione vndecima, numero 31. pagina 359. & Collator libro tertio, cap. 1. numero octauo, in pragm. agricol.

Contrarium tenet Gambarus *dict. lib. 6. q. 10. ex*
192 *num. 428.* † cum quo tenet Flam. Pariſ. *lib. 6. quæſt. 3. num. 19.*

Hæc quæſtio fuit in Rota controuerſa, & olim
193 † nondum deciſa ob varietatem Dominorum, *vt refert Caſſadorus Deciſione tertia, numer. ſecundo & Deciſ. quarta, numero tertio de locato, & Gambarus dict. numero 528.* nam Domini nunquam voluerunt reſoluere quod debeatur à ſucceſſore ne indies peteretur, *Achilles Deciſion. 415. ſeu tertia de penſio.* & quod Rota nunquam voluit iudicare ſucceſſorem teneri ad penſiones per prædeceſſorem non ſolutas, teſtatur Creſcen. *Deciſion. tertia de ſolutionibus ad finem*, & Antonius Auguſtinus *libro tertio Deciſ. 12. quæ eſt tertia parte, diuerſorum, libro tertio, Deciſion. 1182.* quod non ſolet Rota procedere contra ſucceſſorem refert Burſatus *dicto numero vigeſimo*, & Flam. Pariſ. *dict. libro ſexto, quæ-*
194 *ſtione ſecunda, numero 103.* quamuis idem † Burſatus *ibi numero 32* & Flam. Pariſ. *libro primo, quæſtione 8. nu. 40.* dicant Rotam quandoque iudicaſſe contra ſucceſſorem *in Deciſ. prima, & tertia* Achilles de
195 *penſionibus.* † Quæ tamen Deciſiones nihil faciunt. nam dicta Deciſ. prima non agit de hoc, & tertia lo-
196 quitur in caſu ſpeciali, melius faceret † deciſio Putei 189. *libro ſecundo, numero quarto.* vbi dicitur quod Rota admittebat dictum Gigantis, vt contra nouum poſſeſſorem poſſit agi, quando nouus poſſeſſor poſſet recurrere contra hæredes percipientis, &c. *quam refert & ſequitur Ioann. Gutierrez ſupr. numero 112.* ex
197 qua Deciſione † Saluſtius Tiberius *in practica auditoris cameræ, libro tertio, capitulo tertio, numero 24.* inquit retroactis temporibus audiuiſſe, quod penſionarius poſſit agere contra nouum poſſeſſorem beneficij pro penſionibus antea decurſis, quando tamen nouus poſſeſſor poſſit regreſſum habere contra hæredes percipientis. Sed reuera in dicta Deciſ. Putei id dicitur pro reſponſione, & ſatisfactione argumenti.

198 Iacobus Buca *in tractatu de ſtylo curiæ auditoris cameræ cap. 24.* in hac † quæſtione ait vidiſſe teneri, & obſeruari per R. P. D. Nicolaum de Picolominibus, tunc locum tenentem Domini auditoris, videlicet quod ſucceſſor teneretur etiam ad ſoluendas penſiones decurſas tempore ſui prædeceſſoris, dummodo is cui eſt aſſignata pẽſio, ꝓbet ſe fuiſſe in poſſeſſione percipiendarum dictarum penſionum, & à Domino Sagante famoſo procuratore dictæ curiæ ita audiuiſſe fuiſſe iudicatum per R. P. D. Simonetam tunc auditorem Rotæ in quadam cauſa, pro R. P. D. Andrea Libo Epiſcopo Terracinen. ſuperueniente poſtea D. Carolo Baccio Aretino, qui in locumte. d. Tribunali, & ipſo adhuc dubitante ſuper huiuſmodi proceſſu, ſe contuliſſe de ſuo mandato ad R. P. D. Caſſadorum auditorem Rotæ, à quo habuit tale reſponſum, quod erat verum, quod Rota tenuerat alias, vti proxime dixit, & ita fuerat iudicatum, ſed poſtea mutauit aliqualiter ſententiam, videlicet, quod fieret diſcuſſio contra hæredes primi debitoris, &c. Sed ſi tales hæredes fuiſſent reperti non ſoluendo in ſubſidium Rota procedebat contra ſucceſſorem in d. beneficio, pro penſionibus debitis, per dictum ſuum prædeceſſorem, quia iſta actio non ſequitur perſonam, ſed rem, hæc Buca.

Et quidem Rota iam tenet ſucceſſorem teneri ſi factæ fuerint diligentiæ † contra prædeceſſorem, alias 199
non, vt in vna Hiſpalen. penſionis de anno 1577. coram illuſtriſſimo Blancheto in qua Domini dixerũt: *Didacum reintegrandum pro tota ſumma, attentis diligentiis factis contra prædeceſſorem, vt fuit reſolutum in vna Brixien. penſionis coram D. Grato.* Et in vna Cæſarauguſtana penſionis 13. Aprilis 1592. coram Illuſtriſſimo Pamphilio in qua fuit reſolutum, *Non poſſe ſuſtineri ſententiam auditoris cameræ, quatenus condemnat Paſtranam ad ſolutionem penſionis, pro termino Natiuitatis ſancti Ioannis Baptiſtæ anni 1588. quia prætendi illum deberi à Paſtrana tanquam à ſucceſſore Ioannis Laurentij, & cum non conſtet nec conſtare poſſit, de aliquibus diligentiis contra Ioann. Laurentium, qui obijt ante diem ſolutionis, fruſtra moleſtatur ſucceſſor, quem non factis diligentiis contra prædeceſſorem Rota nunquam voluit cõdemnare ad ſoluendas penſiones diuerſas tempore prædeceſſoris.* Caſſadorus, Creſcen. Achilles Puteus, & Ant. Auguſtinus ſupra idem Puteus Deciſion. vltima de officio ordinarij in fin. & Ant. Auguſt. in Epithome, titulo de ſolutione penſionis, *§. 21. & tanto magis, quia Ioannes Marcus, qui petit dictum terminum, eſt hæres Ioannis Laurentij, contra quem tanquam hæredem potuiſſet ſucceſſor venire, ſi ſoluiſſet*, ad notata per Puteum dicta Deciſion. 189. numero quarto, *neque deberi iſtum terminum à Paſtrana tanquam ad ipſum ſpectantem, quia cum in reſeruatione penſionis ſub die prima Decemb. caueatur, quod ſolutio incipiat in ſequenti feſto Natiuitatis Ioannis Baptiſtæ, clare colligitur deberi pro tempore præterito, & ſic ſpectat ad Ioannem Laurentium prædeceſſorem Paſtranæ, qui percepit fructus vſque ad diem 20. Iunij 1588. quo obiit ſeu ſunt illi debiti ratione conſtitutionis ſynodalis quæ ſtatuit attendendam ratam temporis* ad notata in cap. fin. §. porro, vbi Geminianus ſub num. 4. Francus num. ter. de officio ordinarij in 6. Gigas quæſt. 39. num. 7. &c. Et nouiſſime in vna
Corduben. penſionis 17. Aprilis 1600. coram † Illu- 201
ſtriſſimo Seraphino fuit reſolutum: *Succeſſorem in beneficio, non teneri ſoluere penſiones decurſas tempore prædeceſſoris, niſi factæ fuerint diligẽtiæ contra prædeceſſorẽ, neque etiã teneri ad decurſas tempore ſuo ſi fuit impeditus vti frui fructibus beneficij, quoties reſeruatio penſionis non habet clauſulam, habita vel non habita.* De qua clauſula vide Flam. Pariſium *dict. lib. 6 quæſt.*
2. ex numero 145. † quæ ſententia videtur ſequenda, 202
tamquam ſtylus Rotæ, qui facit ius etiam extra curiam, *iuxta dicta ſupra numero 87. & 88. & infra 5. pa. capit. primo, numero 535. & capit. 3. numero 139.* & pro ea facit quod de cenſibus ait Solis *libro 3. capitulo vltimo, numero tertio, & ſecundo tomo ibidem numero ſecundo, cum aliis quos allegat.* Quamuis in rigore, & puncto iuris verior videatur dicta ſententia Gigantis.

Sed an ſufficiat facere diligentias † contra hære- 203
des, & bona prædeceſſoris? videtur quod ſic, cum repræſentent ipſius perſonam, *vt per Bucam*, ſ. & Saluſtium Tiberium *d. libro tertio, capitul. tertio, numero 24.* qui ait poſtmodum audiuiſſe Rotam ſententiam mutauiſſe, & tenuiſſe quod contra modernum poſſeſſorem non agatur pro dictis penſionibus, niſi factis prius diligentiis contra hæredes, *vt in d. Hiſpalen. penſionis, &c.* quamuis Deciſio Cæſarauguſtana

videatur facere in contrarium.
204 Et penſionarius, tanquam creditor † præferetur
Eccleſiæ Cathedrali, in Pontificali, & ornamentis
pro penſionibus decurſis ſibi debitis ab Epiſcopo
defuncto, nam omnia ornamenta ſiue conſecrata, &
benedicta, ſiue non, quę reperiuntur in dominio prę-
lati tempore obitus, & eo viuente non ſunt donata,
& applicata Eccleſiæ, cadunt ſub hypotheca, & ſunt
obligata pro debitis Epiſcopi contractis, non ob-
ſtante Bulla Pij V. 44. quam ponit, & explicat Na-
uarrus *de Spoliis §.8. Ex Ioan. Gutierrez practicarum
libro ſecundo, quæſtione* 94. *numero quarto, & Eman.
Rodriguez in ſumma primo tomo, capitul.* 23. *concluſ.*
205 *quarta*, † & ita fuit reſolutum in vna Canarien. pen-
ſionis 4. Nouembris, & 18. Decembris 1598. coram
D. Gipſio contra capitulum, & Eccleſiam Canarien.
pro D. Card. Deza, qui veniebat pro penſionibus
ſibi debitis ab Epiſcopo defuncto, contra eius bona,
& quia illa non inueniebat contra Cathedralem pro
Pontificali, quamuis antea coram eodem 11. De-
cemb. 1596. fuiſſet tentum, contra dictum Cardina-
lem, & deciſum, Pontificalia Epiſcopi, hoc eſt, orna-
menta deputata ad cultum diuinum, quæ Eccleſiæ
debentur ex d. Bulla Pij V. non cadere ſub hypo-
theca neque eſſe obligata pro debitis Epiſcopi, nec
pro penſionibus, à qua reſolutione Domini re-
ceſſerunt, dicta die 9. Nouemb. & 18. Decemb. 1598.
Quinto ex dicta diffinitione, infertur ad illam
206 quæſtionem, an penſio † conſtituta ſuper fructibus,
& diſtributionibus præbendæ pro tempore vaca-
tionis ipſius præbendæ, ſeu quo beneficiatus non
lucratur ob non reſidentiam vel alias, ſit ſoluenda à
capitulo illos percipienti. Et videbatur vera, pars
affirmatiua † ex quo penſio eſt conſtituta ſuper
207 fructibus, & diſtributionibus præbendæ, & eſt onus
reale, atque adeo cum illo onere videntur ad capi-
tulum peruenire, *facit Concilium Romani* 368. *quod
ſequitur Gigas quæstion.* 51 *& Burſatus dict. conſil.* 361.
num. 17 *& nouiſſime videtur in terminis conſil. Vuame-
ſij* 267.
208 Pro negatiua vero quæ † communiter tenetur in
Hiſpania, facit, quod huiuſmodi penſio eſt reſeruata,
ſuper fructibus, & diſtributionibus dict. præben-
dæ, quales non ſunt illi fructus, & diſtributiones,
quos capitulum tunc percipit, cum præbenda non
habeat fructus in abſentia, ſed capitulum, & benefi-
ciati reſidentes illos percipiunt iure proprio, & per
ius accreſcendi, ſeu potius non decreſcendi,
Nauarr. conſilio 20. *numero* 3. *de celebratio.
miſſarum, Zerola in praxi ſecunda part. verbo Ca-
nonica. §.* 8. nec capitulum eſt ſucceſſor in præben-
da, vnde ceſſat ratio contraria, quæ militat in pen-
209 ſionibus impoſitis † ſuper fructibus beneficiorum,
habentium fructus in abſentia, & tempore vacatio-
nis, qui tranſeunt cum ſuo onere, ſi ad aliquem iure
ſpeciali pertineant, vt ſeruatur in penſionibus Epi-
ſcopatuum, quas ſoluit Camera Apoſtolica, quæ
fructus percipit tempore vacationis.
210 Et militat, etiam vbi Canonicus † vigore ſtatuti
vel alias, tenetur dare capitulo medietatem fructuũ
ſuæ præbendæ primorum annorum, cum tunc capi-
tulum illos percipiat non iure proprio, ſed tanquam
alterius ad quem ſpectabant ratione ſuæ præbendę,
& reſidentiæ, *vt per Gigantem quæſt.* 89. *& Ioann. Gu-
tierrez. d. cap.* 1. *n.* 119. *&* 123. & ſecus eſſet ſi ſtatutum
diceret, quod Canonicus non lucraretur illam me-
dietatem fructuum primorum annorum.
211 Et hanc partem negatiuam tenent † Ioan. Gutier-
rez, *dict. capit. primo ex numero* 109. & Nauarrus *d.
conſil. primo de ſolutionibus alias* 49. *de præbendis*, &
in eadem inclinat *conſilio tertio eodem titulo de ſo-
lutio.* vbi ait duos Doctores eruditiſſimos de-
fendiſſe penſionem prædictam deberi à capi-
tulo.
Additque Ioan. Gutierrez *ibi* † *num.* 120. con- 212
ſuetudine etiam immemoriali iuuari poſſe capitu-
lum ad non ſoluendam prædictam penſionem, cum
nunquam aut raro à capitulis petatur huiuſmodi
penſio, ſed à modernis poſſeſſoribus, à quibus poſſe
peti cum perceperint fructus talis præbendæ, vel
per eos ſteterit, ex quibus illam commode ſoluere
poſſint *tradit Nauarr. d. conſ.* 1.
Sed dato, quod capitulum non † teneatur ad illius 213
ſolutionem, videbatur neque etiam ſucceſſorem, ſeu
poſſeſſorem teneri, cum non poſſet habere recurſum
contra capitulum, quod percipit fructus, & diſtribu-
tiones illius temporis, *ex dicta Deciſione Creſcen.
tertia de ſolutio. & dicta Deciſione Putei.* 189.
libro ſecundo, quam ſequitur idem Gutierrez numero
112. & Saluſtius Tiberius ſupra, *& ex dicta Deciſione
Corduen. de quibus illatione præcedenti.* at ſtante dicta
conſuetudine recte videtur poſſe peti à modernis
poſſeſſoribus ſiue capitulum teneatur, ſiue non, et-
iam non factis diligentiis contra, capitulum.
In hac difficili, & grauiſſima quæſt. † Rota in vna 214
Romana penſionis 4. Iunij 1593. coram D. Lita te-
nuit partem affirmatiuam, nempe; *Penſionem impoſi-
tam ſuper diſtributionibus canonicatus deberi penſiona-
rio ex portione dicta Canonicatus pro rata temporis,
quo Canonicus non inſeruiuit, & alij clerici illam per-
ceperunt eo quod Papa imponit penſionem ſuper diſtri-
butionibus Canonicatus, eas principaliter grauando,
& conſiderando ſeruitium Canonici, qui non principali-
ter, ſed in conſequentiam dicitur penſiones gratiatus, ex
eo quod obtinet dictum Canonicatum, & quod penſio o-
nus reale eſt, neque obſtare quod Canonico non inſer-
uiente diſtributiones acquirantur inſeruientibus, quia
reſpondetur non acquiri inſeruientibus reſpectu illius
portionis, quæ tangit ipſam penſionem.*
Quod confirmo, nam ſi pro penſione † eſſet re- 215
ſeruata certa pars fructuum, & diſtributionum Ca-
nonicatus, illa non acquireretur capitulo, ſeu inſer-
uientibus, vt conſtat, ergo nec reſpectu portionis, &
quantitatis reſeruatæ.
Et quod capitulum teneatur ſoluere penſionem
† pro tempore quo percepit diſtributiones Cano- 216
nicatus, vt fuit reſolutum in dicta Romana, fuit et-
iam dictum in vna Reatina penſionis 13. Maij 1598.
coram D. meo Corduba Epiſcopo Pacen. & tradit
poſt hæc Gonçalez *gloſſ.* 5. *§.* 5. *a numero* 44. dicens,
quod prius fuerat idem tantum per D. Pamphilium
in vna cauſa Burgen. penſionis 29. Octob. 1591.
Et Gregorius 13. anno ſexto 1578. dedit breue, vt
capitulum † Elboren, ſolueret certam penſionem 217
impoſitam ſuper diſtributionibus cantoriæ illius
Eccleſiæ, tanquam ab eo debitam, qui forte eſt caſus
d. conſilij Nauarri primi de ſolutionibus, vbi loqui-
tur de penſione impoſita ſuper fructibus, & diſtri-
butionibus cantoriæ.
Et ſanctiſſimus D. noſter, † Clemens 8. anno 218
primo 1592. dedit aliud Breue in fauorem D. Al-
phonſi Coloma, nunc Epiſcopi Carthaginen. vt ca-
pitulum Vlisbonen. ſolueret ei penſionem ſexcen-
torum ducatorum impoſitam ſuper Canonicatu il-
lius Eccleſiæ, vti ab eo debitam, cum perciperet diſ-
tributiones Canonicatus, ſuper quibus penſio eſt
impo-

ſita, & eſt onus reale, non obſtante quod illas
percipiat capitulum iure accreſcendi, vel non de-
creſcendi, vt in breui dicitur. Quæ declarationes, &
breuia maxime vrgent pro iſta parte *ad capit. in cau-
ſis de re iudicata eſt. l. fin. C. de legibus. vbi Doct. cap.* 1.
19. *diſtinctione. Burgos de Paz in proœmio legum tauri
a numero* 450. *& Thom. Sanchez de matr. lib.* 2. *diſp.* 31.
nu. 6. *& Gab. Vazquez* 1.2. *tom.* 2. *diſp.* 157. *à num.* 37.
219 Vnde Ioann. Gutierrez *d. cap. primo*, † *numero* 123.
in ſecunda editione, ait poſt primam editionem ac-
cepiſſe, Romæ in hac quæſtione diuerſum cenſeri &
inſtanter agi nomine Eccleſiarum Cathedralium
Hiſpanię, vt de cauſa in Rota diſputetur, & in earum
fauorem decidatur ideoque in re hac ſe ſubijcere de-
clarationi ſedis Apoſtolicæ, Sanctoque Palatij audi-
torum, prout & ego facio.
220 Hactenus tamen non eſt aliud † deciſum, ſeu de-
claratum, quamuis pro parte dictarum Eccleſiarum
fuerit facta inſtantia, pro declaratione cum Sanctiſſi-
mo Domino noſtro Clement. VIII. qui id com-
miſit cuidam congregationi, & audita eius conſul-
tatione & informatione, tandem reſpondit, non
conuenit, vt in actis congregationis ſtatus Eccleſia-
ſtici, An. 1602.
221 Sed ſuppoſita parte affirmatiua, † offert ſe diffi-
cultas, an obligatio ſoluendi dictas penſiones, in-
cumbat ſolum capitulo, an vero etiam ſingulares de
capitulo, nempe beneficiati reſidẽtes ad quos perue-
nerunt fructus, & diſtributiones præbendæ, ſuper
quibus penſio eſt reſeruata, pro parte quam perci-
piunt teneantur ad ſolutionem d. penſionis?
222 Et videtur dicendum obligationem † ſoluendi
huiuſmodi penſionem, principaliter incumbere ca-
pitulo, tanquam diſtributori ſeu diſpenſatori men-
ſæ communis, nec teneri ad ſolutionem, ſingulares
qui dictos fructus, & diſtributiones à capitulo per-
cipiunt, ex quo ad eos non ſpectat dicta diſtributio,
& debitum à capitulo non eſt debitum à ſingulis ca-
pituli. *l. ſicut. ff. quod cuiuſque vniuerſitatis nomine.
Nauarrus conſil.* 9. *de ſententia excommunicationis,*
223 *num.* 6. *&* 7. *Gonçalez gloſſ.* 37. *num.* 26. † quamuis vi-
deatur poſſe contra eos agi hypothecaria vti poſſeſ-
ſores illius partis, quamdiu fructus ipſos, & diſtribu-
tiones, non conſumpſerit, ſed eos habent in ſpecie,
iuxta dictum Conſilium Romani. 3 8. *& tradita per
Caccialupum de penſionibus quæſt.* 9. *& Gigantem quæ-
ſtion.* 51. etiam non facta excuſſione contra capitu-
lum pro parte penſionis eos contingente & abſque
eo, quod poſſint habere recurſum contra ipſum ca-
pitulum, pro ea parte, quam ſoluerint, cum pars fru-
ctuum, & diſtributionum d. præbendæ contingens
penſionem, fuerit eis ab ipſo capitulo abſque neceſ-
ſitate gratis, & indebite diſtributa.
224 Sed iſta reſolutio videtur † intelligenda in diſtri-
butionibus, ita conſtitutis, vt ſingulis, ſeu cuilibet in-
tereſſenti detur certa, & diffinita quantitas, in quibus
non eſt ius accreſcendi, ſed portio abſentis remanet
in menſa capitulari vnde ſumitur, *Couarruu. lib.* 3. *va-
riarum ca.* 13. *num.* 7. *Ioan. Gutierrez d. capitulo primo,
numero* 107. *& dicemus infra tertia part. capit. ſecundo,
numero* 444. & in fructibus principalibus, & Groſſa
præbendæ, in qua licet ſit ius accreſcendi ſeu non
decreſcendi, *vt ibi per Couarruuiam, & Ioan. Gutier-
rez*, tamen non accreſcit immediate, & determinate,
beneficiatis reſidentibus, ſed portio abſentis rema-
net in ipſa menſa communi diuidenda per Capitu-
lum inter beneficiatos reſidentes pro Rata: & in fru-
ctibus, ſeu obuentionibus, quæ ſtatim cum obue-
niunt, diuiduntur inter præſentes: ſecus vero videtur
in diſtributionibus, † ita conſtitutis, vt certa quan- 225
titas ſit aſſignata intereſſentibus horis, nam cum in
his portiones abſentium, immediate, & determina-
te accreſcant intereſſentibus, & ad illos ſpectent,
iuxta capit. primum de clericis non reſidentibus in 6,
ita quod reſtitutio de illis facienda, debeat fieri ipſis
intereſſentibus & non menſæ capituli, *ad Nauarrum
conſilio* 54. *numero primo de ſententia excommun. Ema-
nuel. Rodriguez in Bulla compoſitionis numero* 16. *En-
riquez in ſumma libro ſeptimo capit.* 36. *§. tertio, & cita-
tos infra tertia part. capitul. primo, numero* 35. videntur
accreſcere cum ſuo onere, atque adeo canonici ad
quos illę ſpectant, tenebuntur pro Rata ſoluere pen-
ſionem, etiamſi eas conſumpſerint, *vt videtur velle
Rota in dicta Romana.*
Sexto infertur ad illam quæſtionem † an excom- 226
municatus ſeu ſuſpenſus, qui fructus beneficij non
percipit propter excommunicationem, ſeu ſuſpen-
ſionem, teneatur de ſuo ſoluere penſionem, an vero
ſit ſoluenda ex fructibus per eum amiſſis? Et dicen-
dum eſt, ſoluendam eſſe ex fructibus, † cum ſuper 227
illis ſit impoſita, & ſit onus reale, & idem eſt in ſub-
ſidio vel alio onere impoſito ſuper fructibus, *ita Co-
uarruuias libro tertio variarum, capitulo* 13. *numero*
8. *verſiculo* 12. *ad finem. Didacus Perez in leg. prima ti-
tulo quinto, libro octauo ordinamenti verſicul. eſt etiam
aliud. Vgolinus de cenſuris, Tabula ſecunda, capitulo*
12. *circa finem, & nouiſſime Suarez quinto tomo de cen-
ſuris, diſputatione decimatertia, ſect. ſecunda, numero*
24. *& eſt gloſſa in leg. inter quos §. damnum. ff. de da-
mno infecto, verbo percipienda, in fin. quam ſequitur
Baldus in leg. vltima, numero primo. C. de bonis autho-
ritat. iudicis poſſiden. & ibidem Cumanus.* Quamuis
contra eam teneant Bartolus, Albericus, † Angelus, 228
& Paulus *in dict. §. damnum*, & Bellenzi. loquens in
charitatiuo ſubſidio, *quæſtione* 33. & in propoſito Gi-
gas *quæſtione* 64. & Toletus *in ſumma libro primo
capitulo* 13. *in fine Romana editione*, qui dicunt ex-
communicatum debere ſoluere de ſuo, cum ſua cul-
pa excommunicatus ſit. Sed iſta ratio non obeſt,
† tum quia penſio non eſt impoſita ſuper perſona, 229
ſed ſuper fructibus, qui tranſeunt cum ſuo onere ad
quemcunque pertineant, tum quia in excommunica-
to culpa non eſt immediata cauſa, non percipiendi
fructus, ſed ipſa excommunicatio, quæ eſt pœna cul-
pæ, & ſic non imputatur ei, *cap. quia diuerſitatem, de
conceſſione præbendæ, & ibi Abbas num.* 11.
Vnde etiam conuincitur ſententia Io. Gutierrez
d. cap. 1. *n.* 124. † *& ſequenti*, qui ſequitur, & admittit 230
ſententiam Gigantis in penſione impoſita ſuper
fructibus, & diſtributionibus Canonicatus, & præ-
bendæ, quæ non habet fructus in abſentia, quia tunc
inquit, propter culpam, & excommunicationem be-
neficiarij nulli ſunt fructus ſuæ præbendæ, ex quibus
ſua penſio ſoluatur, *iuxta opinionem, de qua illatione
præcedenti*, nam cum non perceptio ei non impute-
tur culpæ, ſi capitulum non tenetur ad ſolutionem
penſionis, neque etiam ipſe excommunicatus vide-
batur teneri, *vt in d. illatione præcedenti dictum eſt.*
Dices: ſi non perceptio fructuum † non imputa- 231
tur culpæ excommunicato, ſequitur excommuni-
catum non teneri recitare horas Canonicas, ad quas
ratione beneficij ſolum alias tenebatur, & tamen
contrarium tenent communiter doctores, *vt per Co-
uar. d. verſ.* 12. *& Suarez diſputatione* 12. *ſectione* 2. *nu-
mero* 15.
Reſpondetur onus recitandi licet ſit ratione be-

232 neficij, † & fructuum, eſſe tamen perſonale à quo
non liberatur quis propter excommunicationem, i-
mo hæc eſt pœna, quam excommunicatio ſeu ſuſ-
penſio inducit, vt priuetur commodo, non vero o-
nere, alias ex culpa commodum reportaret, *vt recte*
inquit Suarez ibi, & diſputatione 27.*ſect.*1.*num.*4.5.*&*
6. & quo ad effectum onerum perſonalium perinde
eſt, quem priuari fructib. ob pœnam delicti *inquit*
Suarez ibi, ac illos percipere.

Septimo ex d. diffinitione infertur, quod cum
233 penſio ſit ſoluenda † ex fructibus beneficij, & ſuper
illis ſit aſſignata, debet ſolui in loco ipſius beneficij,
niſi aliud in reſeruatione expreſſum ſit, *Buca de ſtylo*
*curiæ auditoris cameræ cap.*23.*& Gambarus d. lib.*6.*à*
234 *n.* 612. & ſi penſionarius aut eius † procurator non
eſſet ibi, aut alias in loco deſtinatæ ſolutionis, pen-
ſionem debens non eſſet in mora ſeu culpa, etiamſi
non faceret depoſitum, nec proteſtaretur, *Moheda-*
*nus Deciſ.*15.*de locato. Gigas quæſtione* 77 *à numero* 16.
& Mandoſ. de ſignatura gratiæ, titulo de penſionibus,
verſicul. quæro deſtinata erat. quamuis ad hoc vt ſcia-
235 tur, vtrum ille reperiatur † quia erat forenſis, debe-
ret fieri proclama, *Gigas ſupra, num.*18. & ad effectũ
clauſulæ ſine retardatione ſolutionis penſionis, *de*
qua infra à num. 516. vt ei ſatis fiat, requiritur depo-
ſitum legitime factũ *ad tradita per Carrocium de o-*
*blatio. prima part. quæſt.*7.*& Soles de cenſib. ſecundo to-*
*mo lib.*4.*c. vn. à nu.*1 vt voluit Rota in cauſa Abulen.
penſionis contra Epiſcopum, anno 1606. coram D.
Lita.

236 Octauo infertur penſionarium † præferendum
eſſe in fructibus beneficij grauati quibuſuis credito-
ribus etiam anterioribus, *vt tradit Marcheſa de com-*
miſſio. ſecunda part. .4.*de commiſſione appell. n.* 69. *&*
*nouiſſime Collantes in pragm. agricolarum, lib.*3. *cap.* 1.
*num.*8.

237 Nono infertur, quod clericus † habens benefi-
cium penſione grauatum non iuuatur beneficio cap.
1. Oduardus, de ſolutio. quo ad penſionem, quæ ante
omnia ſoluenda, & deducenda eſt, ex fructibus ipſius
beneficij, ſuper quibus eſt impoſita, *Ludou. Gome-*
zius in compendio vtriuſque ſignaturæ, circa finem, &
in regula de annali, quæſtione 53. *Matthæus Brunus de*
*ceſſione bonorum, quæſt. tertia principali, num.*16.*Couar-*
*ruu. libro ſecundo variarum, capit.*1.*num.*9. Ioan. Gu-
tierrez *de iuramento confirmatorio prima parte. cap.*
17.*num.*31.*Marcheſa prima parte cap.*3.*de commiſſio-*
ne ſuper dilationibus num 26.*& Collantes vbi ſupra.*

Decimo infertur, quod in reſtitutione fructuum
238 facienda per condemnatum, † habenda eſt ratio, &
detrahenda quantitas penſionis antiquæ ſolutæ, li-
cet non illius quam ipſe condemnatus conſenſit,
cum non haberet ius in beneficio ob ceſſionem iu-
rium ei factam ab altero impetrante, *Gigas conſilio*
centeſimo vigeſimoquarto, ſeu reſponſo decimoquinto
de penſio.

Vndecimo ex dicta diffinitione infertur, quod
239 cum penſio † ſit ad tempus, expirat, & extinguitur
morte penſionarij, *Caccialupus & Gigas quæſt.* 1.*Cor-*
*raſ.*1.*part. cap.*4.*n.*9 *&* 10. *Caputaquen. Deciſ.*303.*nu-*
*mer.*13.*part.* 2.*& Flam. Pariſ. lib.*6.*quæſt.*4. *num.* 3. *&*
240 31. nec poteſt ad aliam † transferri niſi in tribus caſi-
bus, primo quando in reſeruatione adeſt clauſula
transferendi, vt in penſionibus pro Palatinis, quæ
241 tamen † non cenſetur per quaſcunque clauſulas ge-
nerales conceſſa, niſi ſpeciali mentione facta. *Puteus*
*Deciſ.*342.*lib.*2.*Caputaquen. Deciſ.*303.*&* 319.*part.*2.
*& deciſ.*100.*part.*3.*Rota Deciſ.*1312.*lib.*3.*part.*3.*diuer-*
ſorum Chiſanen. *Deciſ.* 110. *Mando. de ſignatura gratiæ.*
titulo de tranſlationibus penſionum in principio. Flam.
*Pariſius, d. quæſt.*4.*numero* 28.*cum ſequentibus, & n.*
49. *& facit Deciſ. Putei.*524.*numero* 3.*libro* 2.

Et à ſolo Papa concedi poteſt, non † autem à le- 242
gato vel ordinario, *Gambarus d. lib.*6. *num.*225. *&*
Flam. Pariſ. d. q. 4.*num.*13. 14. *&* 15. quam clauſulam
facultatis transferendi, † ponit Gigas, *poſt finem* 243
tractatus de penſio. verſic. ſciendum eſt etiam, & Man-
doſ. ſupra verſic. clauſula poteſtatis, & Flam. Pari-
ſius dict. quæſt. 4. *numer.* 34. & formam huiuſmodi
tranſlationis ponit Gigas *poſt dictum finem tractatus,*
& formularium inſtrumentorum, pagina mihi 382.

Et huiuſmodi tranſlatio † iuxta clauſulam facul- 244
tatis, fieri debet coram perſona in dignitate Eccle-
ſiaſtica conſtituta, & poteſt fieri coram Canonico,
Cathedralis Eccleſiæ, *ad capitulum ſtatutum de re-*
ſcript. in 6. *Gomezius n.*25. *Feli. in cap. paſtoralis, de re-*
ſcript. numer. 12. *Achilles Deciſ.*17. *Caputaquen.* 257.
part. prima, & Zerola in prax. Epiſcopali prima part.
verbo dignitas, §. primo, & ſecunda part. verbo Canoni-
ca. §. tertio. Et patet ex clauſula facultatis transfe-
rendi quam ponunt prædicti. Et tenet Gigas, *dict.*
verſ. ſciendum eſt etiam, quicquid dicat Nauarrus
*conſil.*11. *n.* 1. *de iniurijs*, quem ſequitur Flam. Pa-
riſ. *de conſider. quæſt.* 23. *numero* 49. contra quem ta-
men tenet additio d. conſilij, *poſita ad fin. conſiliorum.* 245

Non tamen poteſt fieri coram † Canonico Ec-
cleſiæ Collegiatæ, quia nullo modo poteſt dici in
dignitate Eccleſiaſtica conſtitutus, *vt colligitur ex*
dict. capit. ſtatutum, & allegatis, quicquid alias, ſi bene
memini, tenuerit Rota in vna Romana ſeu Adrien.
penſionis ſecundo Decemb. 1593. coram D. Pamphi-
lio, de qua fit mentio in Segobien. penſionis *infra*
*relata n.*257.

Et poteſt fieri per procuratorem † etiamſi in 246
facultate dicatur: *Tibi vt quicunque loci ordinarius*
ſeu Canonicus, &c. & inferius, *per te eligendum, &c.*
regula enim eſt, poſſe quem facere per procurato-
rem, quod per ſeipſum, niſi in ſpecie ſit prohibi-
tum, etiam quod ſimus in priuilegio, ita fuit reſolu-
tum in cauſa Taurinen. penſionis, 18. Aprilis 1561.
coram D. Rubeis.

Intelligitur autem dicta clauſula † transferendi, 247
de prima duntaxat, *ad regulam legis boues. §. hoc ſermo-*
ne ff. de verborum ſignificat. de qua late Tiraquellus i-
*bi, & Felin. in capit.*2.*de Tregua & pace à numero* 3. *&*
*Anton. Gabriel de regulis iuris con.*2.*& in terminis, te-*
net Mando. ſupra verſ. rurſus ſi in vim clauſulæ, & fuit
dictum in vna Oxomen. penſionis 20. Maij 1598.
coram D. Lita, & reſolutum, tranſlatione facta, à
Papa motu proprio poſt conſumptam facultatem
transferendi conceſſam, non manere obligatum, fi-
deiuſſorem, datum ad fauorem primi penſionarij,
& eius tranſlatarij, vt in ſequenti deciſione: *Reſerua-*
ta penſione ſcutorum quinquaginta ad fauorem Ioan. ab
Agnoa, per Sixtum V. ſuper ſcholaſtica collegiata Eccle-
ſia oppidi de Soria Oxomen. Diœceſis cum facultate,
transferendi, & aliis clauſulis, fuit de dicta Scholaſti-
ca prouiſus Fran. del Cerro, qui ſe obligauit ſoluere Io-
anni prædicto, & eius translatariis dictam penſionem,
& alia facere iuxta tenorem dictæ reſeruationis, huic-
que obligationi acceſſit vti principalis principaliter, &
in ſolidum Didacus Salinas, Ioan. in artic. mortis con-
ſtitutus, dictam penſionem tranſtulit in perſonam Tho-
mæ Nauarræ, qui Thomas ex. poſt ingreſſus eſt religionẽ,
& antequam profeſſionem in ea emitteret, S. Dominus
noſter motu proprio prædictam penſionem in fauorem
Mel-

Melchioris tranſtulit, & reſeruauit cum omnibus exem-
ptionibus, obligationibus, cautionibus, & bancariis, & de
renouando fideiuſſoribus aliiſque clauſulis, & decretis
in prima reſeruatione appoſitis, in fauorem tam Io. quam
Thomæ, ipſumque Melchiorẽ in locum Ioannis, & Tho-
mæ in omnibus, & per omnia, & quo ad omnia, perinde
ac ſi penſio ipſa ſibi ſolus à principio reſeruata eſſet, ac
cautiones, & alia præmiſſa pro eo emanaſſent ſubroga-
uit, cum clauſula ſublata, & prout latius in literis mo-
tus proprij legitur. hinc, Melchior vigore d. reſeruatio-
nis coram auditore cameræ egit contra Didacum de Sal-
inas pro ſolut. dict. penſionis de renouatione ſcedulæ ban-
cariæ iuxta obligationem alias per eũ factam ad fauorẽ
Ioannis, & tranſlatariorum, obtinuitque contra eum re-
laxari mandatum executiuum pro prædictis, à quo Di-
dacus appellauit, & obtinuit cauſam in Rota mihi com-
mitti cum clauſula ſi quid exequendum exequatur. Vn-
de hoc dato per me dubio an mandatum auditoris came-
ræ ad fauorem Melchioris ſit exequendum in caſu,
& ad effectum de quo agitur. Domini vtraque parte in-
formante reſoluerunt non eſſe exequendum vti nullum,
& iniuſtum, moti reſpectu nullitatis, tum quia de reſer-
uatione alicuius penſionis ad fauorem Melchioris non
conſtat in actis, prout requiritur pro validitate ſenten-
tiæ, etiamſi executiue agatur, Achilles deciſ. 4. de re-
ſcriptis, num. 4. Mandoſ. ad regulam tertiam cancell.
quæſt. 7. num. 2. verſic. hinc voluit Rota, *& prout in*
ſimili fuit tentum in illa Romana cenſus. 4. *Dec.* 1595.
Coram R. P. D. Pamphilio. Nec quo ad ſuffragari po-
teſt Melchiori, copia illa aſſerti Motus proprij, quæ in
extractio reperitur, ſi quidem, quia eſt copia ſimplex non
recognita, & caret citatione ad dicendum contra, quo ſit,
vt minime de actis eſſe dicatur, nullamq́; prorſus fidẽ fa-
ciat, ita Doctores in authentica ſi quis in aliquo. C.
de edendo, Caſſadorus deciſ. 7. in fine de appellatio.
Cæſar de Graſſis deciſ. 3. num. 7. de reſtitutione ſpo-
liatorum, & Romanus, conſ. 519. per totum. *Tum e-*
tiam quia fuit relaxatum, d. mandatum citato Didaco,
in domo eius ſolitæ habitationis, qui cum abſens eſſet, &
in actis dimiſiſſet procuratorem, de iure ſic citari non
debuit, ſed eius procurator, ita Iaſon. in l. furioſo num.
10. ff. de re iudicata, & ante eum Bartolus, num. 4. &
in l. procuratoribus. C. de procuratoribus. *& reſpectu*
iniuſtitiæ, quia fuit relaxatum d. mandatum contra Di-
dacum, qui nullo modo Melchiori obligatus eſt pro tali
penſione, nam cum fideiuſſerit ad fauorem Ioannis de
Agnoa, & eius tranſlatariorum, quæ translatio in ea
verificatur, vulgata lex boues. §. hoc ſermone. ff. de
verborum ſignificatione, & prout in terminis tenet
Mandoſ. in praxi ſignaturæ gratiæ, titulo translatio-
nis penſionum, verſic. rurſus ſi in vim clauſulæ, *non*
poteſt idcirco obligatio Didaci extendi ad fauorẽ Mel-
chioris, in quem nullatenus translata fuit penſio dicta,
pro Ioanne de Agnoa, ſed per Papam Motu proprio, &
poſtquam conſumpta fuerat illa facultas transferendi,
conceſſa d. Ioanni, cum fideiuſſoris obligatio, ſine nouo cõ-
ſenſu illius, etiam prorogata à principali non debeat vl-
terius extendi, leg. item quæritur. §. qui impleto, ff.
locati. l. ſi cum Hermes, vbi Baldus C. eodem. *maxi-*
me, de perſona ad perſonam. l. ſi vnus. §. ante omnia
ff. de pactis. *nec obſtare dixerunt domini, quod hæc trãs-*
latio penſionis, de perſona Thomæ in perſona Melchio-
ris, fuerit facta à Pontifice Motu proprio ex certa ſcien-
tia, & de plenitudine poteſtatis, cum clauſulis, & decre-
tis, de quibus ſupra: ſiquidem quia prædicta omnia in-
telligi debent in præiudicium ipſius titularis, vt ſcilicet
prædicta omnia præſtare teneatur ad fauorem Melchio-
ris, prout prius tenebatur ad fauorem Ioãnis de Agnoa,
& eius tranſlatariorum, ſecus in præiudicium Didaci
fideiuſſoris illius, ea ratione, quia Papa vti dominus be-
neficiorum, potuit beneficium prædictum, titularemque
ipſum ratione dicti beneficij, prout voluit prægrauare, ad
text. in c. 2. de præben. in ſexto, & notata per Baldũ
in l. reſcriptum, col. 2. & ſequenti. C. de precib. im-
peratori offerendis & in l. qui ſe patris. col. pen. C.
vnde liberi, *ſed hoc idem voluiſſe facere in præiudi-*
cium Didaci fideiuſſoris, qui ſe non obligauit ad fauo-
rem Melchioris, nec aliquod commodum ſentit, ex dicto
beneficio credendum eſt, ad tradita per Alexandrum,
conſil. 5. num. 24. & ſequenti, lib. 5 tom 1. *maxime cũ*
longe diuerſa ratio vigeat, quo ad eum, vt omnibus notũ
eſt, nec Papa potuit defectum conſenſus illius ſupplere
vt inquit Sarnen. in compendio vtriuſque ſignaturæ
num. 71. verſ. idem eſt in conſenſu. *Et tenuit Rota in*
Cõpoſtellana Archidiaconatus. 21. *Oct.* 1557. *Corã bonæ*
memoriæ Cardinali Paleoto, quæ eſt diuerſorum, lib.
3. part. 3. deciſ. 458. *& ſine conſenſu clarum eſt, non in-*
duci, nec prorogari obligationem. l. 1. § conuentioni, ff.
de pactis. l. obligationum ſubſtantia, & l. quæcumq;
gerimus. ff. de oblig. & actio. *Nec obſtare dixerunt do-*
mini Didaco clauſulam, ſublata, & alias. de quibus in
d. Motu proprio ſi quidem, quia vti conſecutiue gratiæ
in dicto Motu proprio contentæ, reſpectu expreſſorum
tantum operari debent, & ideo ad ipſum non nomina-
tum in dicto Motu proprio extendi non debent. Puteus
deciſ. 232. libro 1. Caſſador. deciſ. 10. numero 4. ſuper
regul. *quod maxime dicẽdum eſt, nec inde emanare ſo-*
let iuſtitia, vnde iniuſtitia, & iniquitas conſurgat.

Et poſt hæc tradit Gonçalez *gloſſ.* 11. *n.* 81. ſicut e-
tiam † facultas retinendi penſionem non obſtante 248
matrimonio per penſionarium contracto, intelligi-
tur de primo duntaxat matrimonio, niſi aliud expri-
matur, Gonçalez, *ibi n.* 83. dicens fuiſſe reſolutum in
Rota in vna Palentina penſionis, 21. Nou, 1596. Co-
ram D. Blancheto.

Per translationem tamen inualidam † non fuit 249
conſumpta facultas transferendi *ad deciſ.* 47. *parte*
prima diuerſorum, vt fuit reſolutum in cauſa Placen-
tina penſionis, 17. Iunij 1602. Coram D. Cordu-
ba.

Et an literæ facultatis transferendi debeant † 250
præſentari, coram iudice, ſeu executore vide infra
6. *part. cap. ſecundo, primo dub.*

Secundo, penſio poteſt transferri † etiamſi ſit 251
reſeruata, ſine clauſula transferendi, quando de con-
ſenſu ipſius, penſionarij, & ſoluentis penſionem,
transfertur in alium, authoritate Papæ, *Ferretus conſ.*
53. *Mandoſi. ſupra in princ. & Flam. Pariſ. d. q.* 4. *num.*
ſeptimo.

Tertio poteſt transferri in vim priuilegiorum † 252
conceſſorum militibus S. Petri, & S. Pauli, & nonnul-
lis aliis officialibus Romanæ curiæ, *vt per Mandoſi.*
ſupra verſi. non omittam. & in reg. 19 *quæſtio.* 11. *num.* 9.
& Flam. Pariſ. d. quæſt. 4. *num.* 7. 8. *&* 9. & militibus
Piis vt in conſtitutione 5. & 16. Pij IV. Flamin. ibi
nu. 10. & militibus S. Stephani, vt in conſtitutione
64. Pij IV.

Sed iſta priuilegia, † & quibuſuis aliis militi- 253
bus conceſſa ſunt reuocata per Pium V. conſtitutio-
ne 71. Poſtea tamen Sixtus V. militibus Lauretanis
conceſſit priuilegium transferendi penſiones. non
tamen † ſummam 200. ducatorum auri de Came-
ra, nec medietatem fructuum excedentes, vt in con-
ſtitutione 35. eiuſdem Sixti, quæ eſt videnda. Et
aliquando etiam conclauſtris conceditur priuile-
gium transferendi, vt in conſtitutione 32. Sixti

V. *& tradit Flam. Pariſ. ſup. num. 12. & circa hoc vide dicta infra d. 6. part. c. 2. 1. dub.*

Et aduerte quod per tranſlationem extinguitur prima penſio, & noua creatur *Gigas, quæſtio 74. num. 1. & 88. numer. 8. Mandoſ. ſupra in principio Pu-*
255 *teus d. deciſ. 524.* † *num. 3. lib. 2. Flam. Pariſ. d. quæſt. 4. num. 7. & Salustius Tiberius, in practica auditoris Cameræ, lib. 3. cap. 6. addito Veſtrium in practica, libro 3. cap. vltimo numero 2.* Et fuit dictum in vna Brixien. penſionis 23. Maij 1594. Coram D. Mellino, de qua infra numero 470. & in d. Placentina penſionis 17. Iunij 1602. Coram D. Corduba, & dictum eſt ſupra numero 55.

255 In vna tamen † Carpentoraten. penſionis 29. Maij 1602. Coram D. Lancelloto fuit reſolutum, *quod ad effectum, vt ſit habenda ratio penſionum impoſitarum poſt primam reſeruationem & facultatem transferendi, penſio tranſlata non poteſt haberi pro noua, cum in ſubſtantia & reuera ſit eadem,* Vitali. Clement. 1. §. eadem num. 3. de ſupplenda negligentia Prælatorum, *quamuis enim in tranſlatione procedatur, per viam caſſationis antiquæ, & nouæ reſeruationis, Tamen hoc procedit ad certos effectus, ſcilicet mutationis perſonæ, vt vnus ſolus poſſit exigere, & vt ſciatur per cuius obitũ debeat extingui, item quoad viam executiuam, & quaſi poſſeſſionẽ & alia huiuſmodi, non autem reſpectu ſubſtãtiæ ipſius penſionis, quæ in ſubſtantia eſt eadem, cum antiqua cum omnibus ſuis qualitatibus, & ideo quãuis reſpectu caſſationis antiquæ dicatur noua: tamen cum iſta caſſatio ſit correſpectiua ad reſeruationem nouæ, per iſtam nouam reſeruationem non augetur aliquod onus Eccleſiæ ita poſſit dici noua penſionis impoſitio, ſed ſolum fit mutatio perſonæ, & ſubrogatio vnius in locum alterius* Creſc. deciſ. prima, de rebus Eccleſiæ, &c.

257 Et inde in vna Segobien. penſionis, 20. † Maij 1598. Coram D. Corduba fuit reſolutum, *quod obligatio fideiuſſorum penſionis ad fauorem nominati, qui tunc temporis eam tranſtulerat, extenditur ad tranſlatarios, cum cantet, cum omnibus decretis, & clauſulis in reſeruatione contentis, & quia tranſlatio penſionis debitæ vni perſonæ, ſi in aliam transferatur, non dicitur nouum grauamen in perſonam debentis ſoluere, ſed delegatio ſolutionis faciendæ alteri* Pariſ. conſ. 5. num. 86. lib. 4. *& quia principalis ſe obligauerat in fauorem certæ perſonæ in reſeruatione eiuſdem penſionis nominatæ, & quia ſcedula Bancaria cantat pro M. & ſuis tranſlatariis, & fideiuſſores tenentur ad omne id, ad quod principalis tenebatur,* facit deciſ. 805. numer. 3. part. 1. *& quod potuit fieri tranſlatio nulla facta intimatione, & quod non obſtat, quod tranſlatarius non fuerit præſens tranſlationi, quia ſufficit ſtipulatio facta per notarium pro illo, & apparet de illius acceptatione, per mandatum ad exigendum, &c.*

Et 26. Iunij eiuſdem anni, coram eodem fuit idem reſolutum ſcilicet *conſtare de valida tranſlatione penſionis, ex ipſo inſtrumento tranſlationis, non obſtante quod fuerit facta inſcio tranſlatario, quia ſatis videbatur, quod notarius pro eo fuerit ſtipulatus, & interceſſit iuramentum, quod ſupplet abſentiam,* Gabriel de verborum obligationibus concl. 1. numer. 69. & 95. *Vltra quod per ſcientiam ſubſecutam cenſebatur inducta ratificatio,* Couarruu. in rubrica de teſtamentis, 3. part. numer. 13. *non obſtante etiam, quod facta fuerit literis non expeditis, ſtante clauſula, in ſupplicatione quod ſola ſignatura ſufficiat: nec obſtare, quod per reg. Sanctiſſimi Domini noſtri, quæ poſtea ſuperuenit, videatur illi derogatum, cum diſponat, quod ſola ſignatura non ſufficiat, licet in ſupplicatione adſit alia clauſula regul. in contrarium non obſtante, quæ non extenditur ad futura.* Simonetta, de reſeruatio. q. 76. numer. 2. & 3. *quia placuit reſponſio quod iſtæ penſiones confidentiariæ ad fauorem Itali, cum ſuper illis non expediantur literæ, vt notum eſt, non comprehendantur ſub dict. reg. reuocatoria de penſionibus non expeditis literis, & quod opponebatur de tranſlatione facta, coram perſona non conſtituta in dignitate, fuit ſublatum, quia cantor in cuius manibus fuit facta eſt 2. dignitas in Eccleſia Caſtellaten. ſtante maxime, quod etiam tranſlatio facta in manibus vnius Canonici, alicuius inſignis Eccleſiæ ſufficit, vt voluerunt domini in vna Romana, ſeu Adrien. penſionis, coram D. Pamphilio, 2. Decemb.* 1593. Hæc in dicta Segobien. † & in tranſlatione penſionis non 258
habet locum reg. de infirmis reſignantibus, *Sarnen. ibi, quæſtion. 16. & Mandoſ. quæſtion. 11. Flam. Pariſ. de reſign. libro 12. quæſt. 3. à numer. 53.* nec
conſtitutio de publicandis reſignationibus † *Sar-* 259
nen. in regul. de publicandis, quæſt. 10. Gigas conſilio 139. ſeu reſponſo 30. de penſionibus, & Flam. lib. 11. q. 4. num. 28.

Alia de materia tranſlationis † penſionum vide 260
per Mandoſ. *dict. titulo de tranſlatione penſionum, & Ant. Auguſt. in Epithome eodem titulo. Et Flam. Pariſ. d. quæſt. 4. per totam, & vide d. ſupra illatione prima à numero 51.*

Sed circa hanc vndecimam illationem, offert
ſe dubium, in penſionibus † reſeruatis in perſona 261
vnius, ad commodum tamen & vtilitatem alterius, vt in penſionibus reſeruatis pro Italis ſuper beneficijs Hiſpaniæ, quæ imponuntur in perſona, & capite vt aiunt, alicuius Hiſpani, propter pragmaticas, & leges Regni, per cuius obitum huiuſmodi penſiones expirent, an per obitum Hiſpani, ſeu eius tranſlatarij, an vero per obitum Itali, vel vtriuſque.

In quo in primis certum eſt Hiſpano non † tranſ-
lata penſione, aut eius tranſlatario decedente, et- 262
iam in vita Itali ad cuius commodum fuit reſeruata, expirare penſionem, & omnem commoditatem ceſſare, cum penſio, & ius ipſius reſideat penes Hiſpanum, ex l. quidam cum filium, ff. de hæredibus inſtituendis, & fuit reſolutum in vna Hiſpalen. penſionis, de anno 1573. Coram D. Graſſis, *vt in deciſione 399. 400. & 401. numero 3. parte 1. diuerſorum, Anaſtaſius Germo. de Indultis Cardinalium. §. ſi vero à numer. 56. & Flam. Pariſ. dict. quæſt. à numero 61.*

Nihilominus etiam dicendum eſt, penſionem
extingui, & omnino ceſſare per mortem eius pe- 263
nes quem eſt commodum, & ad cuius vtilitatem ſeruit, etiam viuente illo, in cuius perſona eſt impoſita vt Rota, & ſtylus ſeruat, ita fuit dictum in vna Conchen. pecuniaria, 15. Maij 1587. Coram D. Pamphilio, & in vna Conchen. penſionis. 2. Maij 1588. Coram D. Blancheto: & in vna Calagurritana penſionis, 2. Decembris 1598. Coram D. meo Corduba fuit reſolutum, conſtare penſionem fuiſſe reſeruatam ad commodum Herculis vt apparet, ex fide Cadinalis de Coſençia tunc Datarij, & ſic per eius obitum extinctam etiam viuente Hiſpano.

Vnde additio † conſilij Nauarri 62. *de ſimonia,*
264 inquit aduertendum, referri in S. auditorio Rotæ pronunciatum, penſiones, quæ Italo ſuper caput Hiſpani reſeruantur extingui, tam per mortem
265 Itali, quam Hiſpani. Quamuis in dicta † Hiſpalen. Rota reſoluerit non extingui per obitum illius ad cuius commodum eſt impoſita, ſi ille alium nominauit in commoditate, vel in alium eam tranſtulit, etiam ſine aliqua ſolennitate, & ſolemni tranſlatione, per reſeruatarium facienda in vita illius, *vt in dictis deciſionibus, maxime vltima, quas referunt & ſequuntur Anaſt. Germonius, & Flam. Pariſ. vbi proxime.*

Sed reuera licet ius penſionis reſideat penes
266 eum in cuius perſona fuit reſeruata, verior eſt deciſio in eadem cauſa Hiſpalen. penſionis facta, coram D. Binarino, 15. Oct. 1571. in qua fuerat reſolutum, penſionem poſitam in cap. Ludouici. *ad commodum Cardinalis Neapolitani, ceſſare, & extingui per obitum Cardinalis: quia veritas eſt, quod non pro penſionario, ſed Cardinali facta eſt gratia, & penſionario Papa non aſſignaſſet niſi intendiſſet prouidere Cardinali, ideo cum totum factum eſſet contemplatione eius, eo deficiente totum perit,* ad legem cum dotem, ff. ad legem falcidiam, leg. ſeruo legato, §. ſi teſtator ff. de legatis 1. Soc. conſ. 50. *Neque obſtare, quod penſio ſicut morte penſionarij ceſſaſſet, & à morte Cardinalis non deberet expirare, quia Reſpondetur quod eſſet contra mentem Papæ, qui cogitauit hoc facere ad commodum Cardinalis, & non perſonæ ipſius penſionarij, & hoc etiam admittitur, vt vacet per obitum vtriuſque cum in perſona vtriuſq; conſtet, vnius quoad ſubſtãtiam & formam, alterius quo ad commodum. conueniens enim eſt, vt altero eorum deficiente extinguatur, vt minus à iure recedatur, & fauore Eccleſiæ vt ſe celerius conſulatur, attenta maxime rei veritate,* iuxta titulum Cod. plus valere quod agitur, vbi Baldus in l. 1. in fine, & in l. cum precibus. Cod. de probatio. &c.

Quam deciſionem viuæ vocis † oraculo, appro-
267 bauit Greg. XIII. in plena ſignatura gratiæ 29. Nouemb. 1572. in cauſa Hiſpalen. penſionis pendente, coram D. Groperio inter Ioan. Baptiſtam Montoya, contra tranſlatarios Gaſparis de Penna.

Et alias in vna alia Valentina penſionis † 3. Nou.
268 1593. Coram D. Mellino fuit reſolutum, *penſionem cenſeri conſtitutam contemplatione illius qui fuit factus procurator irreuocabilis, & vti in rem propriam ad exigendum, & transferendum ab eo in cuius fauorem in ſupplicatione fuit reſeruata, qui permiſit illum ſemper exigere,* Ruinus conſ. 170. lib. 4. *& ſic non poſſe penſionem ſine conſenſu illius transferre.* l. in concedenda, & l. ſeq. ff. de aqua pluuia arcenda, l. id quod noſtrum, ff. de reg. iur. *& quia ille fuit conſtitutus procurator vt in rem propriam ad transferendum, & ad iſtud mandatum reſeruatarius tenebatur, ex neceſſitate, vti fuit reſolutum in cauſa Toletana penſionis 19. Iun. 1595. Corã D. Decano ideo reſeruatarium non potuiſſe poſtea facere penſionis tranſlationem validam, quia actiones directæ remanſerunt inefficaces.* l. 1. §. fi. ad Trebellianum, Aufrerius in Capella Toloſana, q. 119. n. 3. *& fuit dictum in Bononien. bonorum de Luparis 11. April.* 1578. *Coram ſanctiſſimo, præterea etiamſi ius penſionis eſſet radicatum penes reſeruatarium cum commodum ad aliũ pertineat, ſine illius conſenſu transferre non poteſt, quia facultas transferendi fuit data contemplatione illius, & ad eius commodum, non obſtante deciſione Mohedani* 28. de renuntiatione, *quia* ibi *penſionis ius reſidebat penes eum qui conſtituerat ſimpliciter procuratorem ad transferendam penſionem, &c.*

Circa quam tamen reſolutionem, aduerto ve-
rius videri, † quod reſeruatatarius in cuius perſona 269
fuit penſio reſeruata, poſſit valide eam transferre & caſſationi conſentire etiam ſine conſenſu eius, in cuius commodum eſt reſeruata, & licet ſit conſtitutus procurator vti in rem propriam ad transferendum, nam adhuc ius penſionis, & transferendi, quod eſt ſpirituale, ſeu quaſi eſt in ipſo reſeruatario, nec poteſt cedi, ſeu transferri in alium, per priuatum irreuocabiliter, & quod ſit ad commodum alterius, & ad ſolum faciet quod ille teneatur ad intereſſe ſi male verſatus eſt.

Probatio autem, ad cuius commodum, † & com- 270
templationem ſit penſio reſeruata, ſumitur ex libro Datariæ, in quo ſcribuntur huiuſmodi penſiones, & quorum contemplatione ſunt reſeruatæ, vt fuit reſolutum in vna Tarraconen. penſionis de anno 1594. & 1595. Corã Illuſtriſſimo Seraphino, vt in ſequẽtib. deciſionibus, quæ alia etiam continent ad propoſitũ.

Tarraconen. penſionis 10. *Octobris* 1594.

FElicis recordationis † Gregorius XIII. Anno 1582. *Cõtulit Archidiaconatũ S. Fructuoſi in Eccleſia Tarraconen. R. D. Doctori Michaeli Carnicer reſeruata pẽſione ſcutorũ 500. ſuper fructibus d. Archidiaconatus, in perſona D. Antonij Io. Girona, contẽplatione tamẽ bonæ memoriæ Cardinalis Cõmendorij, & dicto Michael obligauit ſe in forma Cameræ, deditq; cedulam bancariã, prout in ſimilibus penſionibus fieri ſolet, fuit hæc penſio viuo Cardinale ſoluta, ſed poſt eius obitũ cum prætenderet illuſtris, & R. D. Abbas Caucus, d. Cardinalis ſororis filius d. pẽſionis vtilitatem, & cõmodum ad ſe expectare & eandẽ exigere tẽtaret, ex aduerſo vero Michael prætenderet extinctam eſſe morte Cardinalis, tandem rededucta fuit in iudicium, & cum ſtatus cauſæ in hoc verſaretur, an conſtaret penſionem fuiſſe reſeruatam ad cõmodum & fauorem D. Abbatis, & hinc inde multæ deducerẽtur coniecturæ, propoſui hanc argum. in Rota, & re diſcuſſa maior pars dominorum cenſuit conſtare, penſionem reſeruatã fuiſſe ad commodum Abbatis, & quoniã verſamur in materia coniecturali fuit pro parte D. Abbatis excitatum, onus probandi penſionem extinctam morte Cardinalis incumbere Michaeli, & conſequenter docere debere cõmodum penſionis ad eum expectaſſe, Et quamuis plures ex dominis extarẽt pro parte Abbatis eo potiſſimum fundamento, quia exigebatur penſio nomine Ioannis reſeruatarij viuentis, qui habebat gratiã ſuam claram & obligationẽ Michaelis in forma Cameræ, cui nihil aliud opponi poterat, quã extinctio ex perſona eius ad quẽ vtilitas ſpectet, ideoq; videri onus probãdi extinctionem allegantì incumbere* l. qui dicit cum vulgatis de probatio. *Tamen quia in contrarium deducebatur eſſe in confeſſo, hanc penſionem non fuiſſe reſeruatam ad vtilitat. Io. vt ipſemet fatetur, ſed alterius perſonæ non nominatæ propter pragmaticas Hiſpaniarum, omiſſa hac diſputatione fuit actum tantummodo de probationib. & coniecturis, quæ hinc inde deductæ fuerant, & quidẽ pro parte R. D. Abbatis pro præcipuo fundamẽto intentionis ſuæ allegatus fuit liber Datariæ cõſcriptus à quondã Petro Antonio, tunc temporis miniſtro Datarij, in quo in margine eregione huius penſionis ibi adnotatæ, reperiũtur, hæc verba,* Nepoti Cardinalis Commendori intuitu ipſius Cardinalis. *Coadiuuabatur hæc probatio ex ſolutionibus poſtea ſecutis, nam prima dempta, quæ fuit facta Cardinali, cæteræ fuerũt factæ domino Abbati, nã-*